

Grupa Kapitałowa Orphée

**Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe
za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku**

Janusz Płocica	- Przewodniczący Rady Dyrektorów
Domingo Dominguez	- Członek Rady Dyrektorów
Krzysztof Rudnik	- Członek Rady Dyrektorów
Wojciech Suchowski	- Członek Rady Dyrektorów

Genewa, 21 marca 2019 roku

Spis treści

WYBRANE DANE FINANSOWE	5
1. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	6
2. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	7
3. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	8
4. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	9
5. Informacje ogólne	10
5.1. Opis Grupy Kapitałowej Orphée oraz zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej	10
5.2. Skład organów statutowych jednostki dominującej	10
6. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	11
6.1. ZAŁOŻENIE KONTYNUOWANIA DZIAŁALNOŚCI	11
6.2. OŚWIADCZENIE W SPRAWIE RZETELNOŚCI SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ORAZ SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ	11
6.3. OŚWIADCZENIE W SPRAWIE WYBORU FIRMY AUDYTORSKIEJ	11
6.4. OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI	11
6.5. WALUTA POMIARU I WALUTA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	12
7. ISTOTNE ZMIANY ZASAD (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI	12
7.1. EFEKT ZASTOSOWANIA NOWYCH STANDARDÓW RACHUNKOWOŚCI	12
7.2. STANDARDY I INTERPRETACJE, KTÓRE JESZCZE NIE WESZŁY W ŻYCIE	15
7.3. STANDARDY I INTERPRETACJE, KTÓRE WESZŁY W ŻYCIE, ALE NIE ZOSTAŁY ZATWIEDZONE DO STOSOWANIA PRZEZ UE	17
8. ISTOTNE WARTOŚCI OPARTE NA PROFESJONALNYM OSĄDZIE I SZACUNKACH	17
8.1. PROFESJONALNY OSĄD	17
8.2. NIEPEWNOŚĆ SZACUNKÓW	18
9. Inne Zasady Rachunkowości	19
9.1. Rzeczowe aktywa trwałe	19
9.2. Nieruchomości inwestycyjne	20
9.3. Wartości niematerialne	20
9.4. Leasing	22
9.5. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	22
9.6. Aktywa finansowe	23
9.7. Utrata wartości aktywów finansowych	23
9.8. Zapasy	24
9.9. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	24
9.10. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	24
9.11. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne	24
9.12. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	24
9.13. Rezerwy	25
9.14. Odprawy emerytalne i nagrody jubileuszowe	25
9.15. Płatności w formie akcji własnych	25

9.16.	Podział zysku na cele pracownicze oraz fundusze specjalne	25
9.17.	Przychody	25
9.18.	Podatki	25
9.19.	Zysk netto na akcję	27
9.20.	Kapitał własny	27
9.21.	Rozliczenia międzyokresowe	27
9.22.	Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana	27
10.	Dodatkowe Noty Objasniające	27
10.1.	Informacje dotyczące segmentów działalności	27
10.1.1.	Segmenty operacyjne	27
10.1.2.	Informacje dotyczące obszarów geograficznych	28
10.2.	Przychody operacyjne według branż	28
10.3.	Struktura rzeczowa przychodów ze sprzedaży	28
10.4.	Pozostałe przychody operacyjne	29
10.5.	Pozostałe koszty operacyjne	29
10.6.	Przychody finansowe	29
10.7.	Koszty finansowe	29
10.8.	Koszty według rodzajów	29
10.9.	Podatek dochodowy	30
10.9.1.	Obciążenie podatkowe	30
10.9.2.	Uzgodnienie efektywnej stopy podatkowej	30
10.9.3.	Odroczony podatek dochodowy	30
10.10.	Podział wyniku finansowego	31
10.11.	Rzeczowe aktywa trwale	31
10.12.	Leasing	32
10.12.1.	Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca	32
10.12.2.	Należności z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingodawca	32
10.12.3.	Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu – Grupa jako leasingobiorca	32
10.12.4.	Należności z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu – Grupa jako leasingodawca	32
10.13.	Nieruchomości inwestycyjne	32
10.14.	Wartości niematerialne	33
10.15.	Inwestycje w jednostki stowarzyszone i współzależne	35
10.16.	Zapasy	36
10.17.	Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności	36
10.18.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, dodatkowe informacje i objaśnienia do sprawozdania z przepływów pieniężnych	37
10.19.	Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	38
10.20.	Kapitał podstawowy	39
10.21.	Rezerwy	39

10.22.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (krótkoterminowe).....	41
10.23.	Zobowiązania warunkowe.....	41
10.24.	Informacje o podmiotach powiązanych.....	41
10.25.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym.....	41
10.25.1.	Ryzyko stopy procentowej	42
10.25.2.	Ryzyko walutowe	42
10.25.3.	Ryzyko kredytowe.....	43
10.25.4.	Ryzyko związane z płynnością	43
10.25.5.	Ryzyko związane z wrażliwością cen towarów na zmiany cen	43
10.26.	Instrumenty finansowe	44
10.27.	Zarządzanie kapitałem.....	44
10.28.	Sezonowość.....	45
10.29.	Zatrudnienie w grupach zawodowych.....	45
10.30.	Wynagrodzenia, łącznie z wynagrodzeniem z zysku, wypłacone członkom zarządu i organów nadzorczych spółek kapitałowych	45
10.31.	Wynagrodzenie Biegłego Rewidenta za badanie jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego jednostki dominującej za rok obrotowy	45
10.32.	Zdarzenia następujące po dniu bilansowym	46
10.33.	Pozostałe informacje do sprawozdania finansowego	46

WYBRANE DANE FINANSOWE

	tys. CHF		tys. EUR	
	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Przychody ze sprzedaży	12 375	12 558	10 754	11 268
Koszt własny sprzedaży	7 926	7 987	6 888	7 167
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	(715)	(1 672)	(621)	(1 500)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	94	194	82	174
Zysk (strata) netto za okres sprawozdawczy	69	42	60	38
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	109	(421)	95	(378)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	4	432	3	388
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(3)	-	(3)	-
Przepływy pieniężne netto razem	110	11	96	10
 Zysk (strata) na jedną akcję (w CHF)	 0,002	 0,001	 0,002	 0,001
	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Aktywa razem	20 977	20 826	18 619	17 812
Zobowiązania długoterminowe	225	198	200	169
Zobowiązania krótkoterminowe	4 743	4 054	4 210	3 467
Kapitał własny	16 009	16 574	14 209	14 175
Kapitał akcyjny	3 861	3 861	3 427	3 302
 Liczba akcji w tys. sztuk	 38 609	 38 609	 38 609	 38 609
 Wartość księgowa na jedną akcję (w CHF)	 0,415	 0,429	 0,368	 0,367

1. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Przychody ze sprzedaży	10.1, 10.2, 10.3	12 375	12 558
Koszt własny sprzedaży	10.8	7 926	7 987
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży		4 449	4 571
Przychody (koszty) z tytułu rozwiązania (zawiązania) odpisu z tytułu utraty wartości należności	10.17	56	(67)
Pozostałe przychody operacyjne	10.4	51	712
Koszty sprzedaży	10.8	3 944	3 870
Koszty ogólnego zarządu	10.8	1 034	1 126
Pozostałe koszty operacyjne	10.5	293	1 892
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		(715)	(1 672)
Przychody finansowe	10.6	47	1 249
Koszty finansowe	10.7	62	63
Udział w zyskach jednostek współkontrolowanych wycenianych metodą praw własności	10.15	824	680
Zysk (strata) brutto		94	194
Podatek dochodowy	10.9	25	152
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		69	42
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej		-	-
Zysk (strata) netto za okres		69	42
EBITDA*		(665)	(1 619)
Zysk (strata) netto za okres przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		69	42
Akcjonariuszom niesprawującym kontroli		-	-
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)		38 608 500	38 608 500
Zysk netto na jedną akcję podstawowy i rozwodniony (w CHF)		0,002	0,001
Zysk (strata) netto za okres		69	42
Inne całkowite dochody			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych		(432)	302
Inne całkowite dochody netto		(432)	302
Całkowity dochód netto za okres		(363)	344
Przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		(363)	344
Akcjonariuszom niesprawującym kontroli		-	-

* EBITDA została zdefiniowana przez Radę Dyrektorów jako Zysk (strata) z działalności operacyjnej powiększony o koszty amortyzacji za okres

2. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
AKTYWA			
Aktywa trwałe		1 847	15 411
Rzeczowe aktywa trwałe	10.11	65	83
Nieruchomości inwestycyjne	10.13	1 514	1 584
Wartości niematerialne	10.14	58	70
Wartość firmy		-	-
Inwestycje w jedn. stowarzyszone i współzależne	10.15	-	13 465
Należności długoterminowe	10.23	41	25
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	10.9	169	184
Aktywa obrotowe		19 130	5 415
Zapasy	10.16	2 043	2 530
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	10.17	2 173	2 434
Rozliczenia międzyokresowe		211	124
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	10.18	414	327
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	10.15, 10.19	14 289	-
SUMA AKTYWÓW		20 977	20 826
PASYWA			
Kapitał własny (przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej)		16 009	16 574
Kapitał podstawowy	10.20	3 861	3 861
Kapitał zapasowy		46 619	46 619
Akcje własne		(8 809)	(8 809)
Zyski zatrzymane/Niepokryte straty		(24 127)	(23 967)
Wynik okresu bieżącego		69	42
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		(1 604)	(1 172)
Udziały niekontrolujące		-	-
Kapitał własny ogółem		16 009	16 574
Zobowiązania długoterminowe		225	198
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	10.9	204	198
Oprocentowane kredyty i pożyczki		-	-
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	10.12	21	-
Zobowiązania krótkoterminowe		4 743	4 054
Rezerwy	10.21	2 125	2 131
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	10.12, 10.22	2 538	1 823
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		-	-
Rozliczenia międzyokresowe		80	100
Zobowiązania razem		4 968	4 252
SUMA PASYWÓW		20 977	20 826

3. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA			
Zysk (strata) netto		69	42
Podatek dochodowy		25	152
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		94	194
Korekty:		15	(615)
Udział w zyskach jednostek współkontrolowanych wycenianych metodą praw własności		(824)	(680)
Zawiązanie / (odwrócenie) odpisu na udziały w jednostkach współkontrolowanych		-	(1 222)
Amortyzacja		50	53
(Zysk) / strata z działalności inwestycyjnej		(37)	1 430
Zmiana stanu należności	10.18	26	(207)
Zmiana stanu zobowiązań, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	10.18	710	(50)
Zmiana stanu rezerw		(6)	(282)
Zmiana stanu zapasów	10.18	487	513
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	10.18	(19)	(107)
(Zapłacony) / zwrócony podatek dochodowy		(115)	(150)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	10.18	(257)	86
Inne korekty	10.18	-	1
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		109	(421)
DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA			
I. Wpływy		10	438
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych		10	-
Zwrot zaliczki na nabycie zorganizowanej części przedsiębiorstwa od PZ CORMAY S.A.		-	438
II. Wydatki		6	6
Wydatki na rzeczowy majątek trwały i wartości niematerialne		6	6
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		4	432
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA			
I. Wpływy		-	-
II. Wydatki		3	-
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego i innych zobowiązań finansowych		3	-
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		(3)	-
Przepływy pieniężne razem		110	11
Wpływ zmian kursów walut na saldo środków pieniężnych w walutach obcych		(23)	3
Środki pieniężne na początek okresu		327	313
Środki pieniężne na koniec okresu		414	327

4. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał podstawowy	Akcje własne	Kapitał zapasowy	Zyski zatrzymane/ niepokryte straty	Różnice z przeliczeń kursowych	Razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny ogółem
Na dzień 1 stycznia 2018 (przed korektami)	3 861	(8 809)	46 619	(23 925)	(1 172)	16 574	-	16 574
Korekta z tytułu wdrożenia MSSF 9 (patrz nota 7.1)	-	-	-	(219)	-	(219)	-	(219)
Podatek odroczonego zysku z tytułu wdrożenia MSSF 9	-	-	-	18	-	18	-	18
Na dzień 1 stycznia 2018 (po korekcie)	3 861	(8 809)	46 619	(24 126)	(1 172)	16 373	-	16 373
Zysk (strata) za okres	-	-	-	69	-	69	-	69
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych	-	-	-	-	(432)	(432)	-	(432)
Całkowite dochody za okres ogółem	-	-	-	69	(432)	(363)	-	(363)
Zaokrąglenia	-	-	-	(1)	-	(1)	-	(1)
Na dzień 31 grudnia 2018	3 861	(8 809)	46 619	(24 058)	(1 604)	16 009	-	16 009

	Kapitał podstawowy	Akcje własne	Kapitał zapasowy	Zyski zatrzymane/ niepokryte straty	Różnice z przeliczeń kursowych	Razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny ogółem
Na dzień 1 stycznia 2017	3 861	(8 809)	46 619	(23 967)	(1 474)	16 230	-	16 230
Zysk / strata za okres	-	-	-	42	-	42	-	42
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych	-	-	-	-	302	302	-	302
Całkowite dochody za okres ogółem	-	-	-	42	302	344	-	344
Na dzień 31 grudnia 2017	3 861	(8 809)	46 619	(23 925)	(1 172)	16 574	-	16 574

5. INFORMACJE OGÓLNE

5.1. OPIS GRUPY KAPITAŁOWEJ ORPHÉE ORAZ ZMIANY W STRUKTURZE GRUPY KAPITAŁOWEJ

Grupa Kapitałowa Orphée („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”) składa się z jednostki dominującej Orphée SA („Jednostka Dominująca”, „Spółka”, „Emitent”) i jej spółek zależnych. Siedziba Spółki mieści się w Genewie, Plan-les-Ouates.

Spółka jest wpisana do Rejestru Handlowego w Genewie (Registre du Commerce du Canton de Genève) pod numerem CHE-109.605.227 (poprzedni numer w rejestrze: CH-660-1111002-1). Nadano jej kod zgodnie z klasyfikacją działalności DUNS Nr 481882434 oraz numer podatkowy 570927. Czas trwania Jednostki Dominującej oraz jednostek zależnych wchodzących w skład Grupy jest nieoznaczony.

Głównym miejscem prowadzenia działalności Jednostki Dominującej jest Szwajcaria, a dla spółek zależnych: Kormej Diana - Białoruś, Kormiej Rusland - Rosja, Orphee Technics Sp. z o.o. - Polska.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa Kapitałowa Orphée stanowi grupę niższego szczebla w stosunku do Grupy Kapitałowej PZ CORMAY (Orphée SA jest spółką zależną w stosunku do PZ CORMAY S.A.).

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018 roku oraz dane porównawcze za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku.

W skład Grupy Kapitałowej Orphée SA według stanu na 31 grudnia 2018 roku, wchodzi następujące podmioty:

1. Orphée SA - sprzedaż odczynników, testów i aparatury do diagnostyki in vitro;
2. Orphee Technics Sp. z o.o. - zarządzanie nieruchomościami;
3. Kormej Diana – import na Białoruś sprzętu medycznego, materiałów eksploatacyjnych i odczynników, dystrybucja na terenie Białorusi;
4. Kormiej Rusland – import do Federacji Rosyjskiej sprzętu medycznego i odczynników, dystrybucja na terenie Federacji Rosyjskiej.

Ponadto Orphée SA wspólnie kontroluje podmiot powiązany Diesse Diagnostica Senese S.p.A. – włoskiego producenta testów, odczynników oraz aparatury w obszarze immunologii, mikrobiologii i ESR, dystrybutora sprzętu medycznego.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Spółkę w podmiotach podporządkowanych jest równy udziałowi w kapitale tych jednostek, z wyjątkiem Diesse Diagnostica Senese S.p.A. Niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje dane finansowe Jednostki Dominującej oraz jednostek podporządkowanych i wspólnie kontrolowanych.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku, Orphée SA posiadała udziały w następujących spółkach:

Nazwa	Udział Orphée SA w kapitale na dzień 31 grudnia 2018	Udział Orphée SA w głosach na dzień 31 grudnia 2018	Charakter zależności	Metoda konsolidacji
Orphee Technics Sp. z o.o.	100,00%	100,00%	Zależny	Pełna
Kormej Diana (Sp. z o.o.)	98,50%	98,50%	Zależny	Pełna
Kormiej Rusland (Sp. z o.o.)	100,00%	100,00%	Zależny	Pełna
Diesse Diagnostica Senese S.p.A.	45,00%	50,00%	Wspólnie kontrolowany	Do 28 września 2018 roku konsolidacja metodą praw własności, po tej dacie udziały traktowane jako aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

5.2. SKŁAD ORGANÓW STATUTOWYCH JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ

Skład Rady Dyrektorów (Zarządu) Orphée SA na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień publikacji przedstawiał się następująco:

- Janusz Płocica - Przewodniczący Rady Dyrektorów
- Domingo Dominguez - Członek Rady Dyrektorów
- Krzysztof Rudnik - Członek Rady Dyrektorów
- Wojciech Suchowski - Członek Rady Dyrektorów

W okresie, który obejmuje niniejsze sprawozdanie finansowe Pan Piotr Skrzyński zrezygnował z funkcji Członka Rady Dyrektorów ze skutkiem na dzień 28 lutego 2018 roku.

W dniu 29 maja 2018 roku odbyło się Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, które podjęło między innymi następujące uchwały:

- 1) zatwierdzenie rocznego raportu za rok obrotowy 2017;

- 2) wybór członków Rady Dyrektorów na rok 2018;
- 3) zatwierdzenie wynagrodzenia Rady Dyrektorów na rok 2018;
- 4) powołanie BDO Ltd z siedzibą: Route de Meyrin 123, 1219 Châtelaine, do pełnienia funkcji biegłego rewidenta Spółki za rok 2018;
- 5) powołanie BDO Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, przy ul. ul. Postępu 12, do pełnienia funkcji specjalnego biegłego rewidenta dla skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok finansowy 2018.

6. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

6.1. ZAŁOŻENIE KONTYNUOWANIA DZIAŁALNOŚCI

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości. Rada Dyrektorów Jednostki Dominującej na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenie możliwości kontynuowania działalności przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości obejmującej okres co najmniej 12 miesięcy po dniu 31 grudnia 2018 roku.

6.2. OŚWIADCZENIE W SPRAWIE RZETELNOŚCI SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO ORAZ SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ

Rada Dyrektorów Orphée SA oświadcza, że wedle swojej najlepszej wiedzy, niniejsze roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównawcze sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi Grupę Kapitałową Orphée zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy Grupy Kapitałowej Orphée.

Rada Dyrektorów Orphée SA oświadcza również, że wedle swojej najlepszej wiedzy, sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Orphée zawiera prawdziwy obraz sytuacji Grupy Kapitałowej, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

6.3. OŚWIADCZENIE W SPRAWIE WYBORU FIRMY AUDYTORSKIEJ

Rada Dyrektorów Orphée SA oświadcza, że firma audytorska przeprowadzająca badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego została wybrana zgodnie z przepisami prawa, w tym dotyczącymi wyboru i procedury wyboru firmy audytorskiej, oraz że firma audytorska oraz członkowie zespołu wykonującego badanie spełniali warunki do sporządzenia bezstronnego i niezależnego sprawozdania z badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z obowiązującymi przepisami, standardami wykonywania zawodu i zasadami etyki zawodowej.

Firmą audytorską przeprowadzającą badanie rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Orphée jest BDO Sp. z o.o.

6.4. OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) oraz MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską (dalej: „MSSF-UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w Unii Europejskiej proces wprowadzania MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między MSSF, które weszły w życie, a MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

MSSF-UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest kolejnym sprawozdaniem finansowym sporządzonym zgodnie z MSSF – UE. Sprawozdania spółek wchodzących w skład Grupy sporządzane są wg lokalnych standardów, a następnie podlegają przekształceniu na MSSF. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty niezawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy, wprowadzone w celu doprowadzenia sprawozdań finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

Przy sporządzeniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa przestrzegała tych samych zasad rachunkowości, co przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku za wyjątkiem zastosowania zmian do standardów oraz nowych standardów i interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku.

Rachunek zysków i strat został sporządzony w wariantie kalkulacyjnym, a rachunek przepływów pieniężnych metodą pośrednią.

6.5. WALUTA POMIARU I WALUTA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Walutą pomiaru oraz walutą sprawozdawczą Jednostki Dominującej jest frank szwajcarski (CHF). Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w tysiącach franków szwajcarskich (CHF).

Do przeliczenia danych finansowych zagranicznych jednostek zależnych, których walutą funkcjonalną jest inna waluta niż frank szwajcarski, Grupa stosuje zasady określone w Międzynarodowym Standardzie Rachunkowości nr 21. Dane finansowe tych jednostek zostały przeliczone na franki szwajcarskie w następujący sposób:

- poszczególne pozycje aktywów i pasywów według średnich kursów ogłoszonych na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na 31 grudnia 2017 roku przez Narodowy Bank Polski, po odpowiednim przekształceniu z kursów wyrażonych w złotych polskich (PLN) na kursy wyrażone we frankach szwajcarskich (CHF);
- poszczególne pozycje rachunku zysków i strat oraz przepływów pieniężnych według kursów stanowiących średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca, następujących w okresach sprawozdawczych od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku oraz od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku, po odpowiednim przekształceniu z kursów wyrażonych w złotych polskich (PLN) na kursy wyrażone we frankach szwajcarskich (CHF).

Zastosowane przy tym zostały następujące kursy:

Kursy wyrażone w PLN

Waluta	Kurs średni w okresie sprawozdawczym		Kurs na koniec okresu sprawozdawczego	
	12 miesięcy 2018	12 miesięcy 2017	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
CHF/PLN	3,7081	3,8087	3,8166	3,5672
RUB/PLN	0,0576	0,0644	0,0541	0,0604
BYN/PLN	1,7759	1,9495	1,7615	1,7908
EUR/PLN	4,2669	4,2447	4,3000	4,1709

Kursy wyrażone w CHF

Waluta	Kurs średni w okresie sprawozdawczym		Kurs na koniec okresu sprawozdawczego	
	12 miesięcy 2018	12 miesięcy 2017	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
PLN/CHF	0,2697	0,2626	0,2620	0,2803
RUB/CHF	0,0155	0,0169	0,0142	0,0169
BYN/CHF	0,4789	0,5119	0,4615	0,5020
EUR/CHF	1,1507	1,1145	1,1267	1,1692

Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane bezpośrednio w kapitale własnym jako odrębny składnik. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, skumulowane odroczone różnice kursowe ujęte w kapitale własnym, dotyczące danego podmiotu zagranicznego, są ujmowane w rachunku zysków i strat.

7. ISTOTNE ZMIANY ZASAD (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI

Za wyjątkiem zmian, które wynikają z zastosowania nowych standardów rachunkowości i ich interpretacji, zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2017 rok.

7.1. EFEKT ZASTOSOWANIA NOWYCH STANDARDÓW RACHUNKOWOŚCI

• MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

Nowy standard został opublikowany w dniu 24 lipca 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później. Celem standardu jest uporządkowanie klasyfikacji aktywów finansowych oraz wprowadzenie jednolitych zasad podejścia do oceny utraty wartości dotyczących wszystkich instrumentów finansowych. Standard wprowadza również nowy model rachunkowości zabezpieczeń w celu ujednolicenia zasad ujmowania w sprawozdaniach finansowych informacji o zarządzaniu ryzykiem.

Grupa zastosowała nowy standard od 1 stycznia 2018 roku.

Nowy standard miał wpływ na prezentację aktywów finansowych oraz na zmianę wyceny odpisu z tytułu utraty wartości tych aktywów.

Prezentacja

Nowy standard wprowadza zmienione kategorie aktywów finansowych. W miejsce obowiązujących zgodnie z MSR 39 czterech kategorii aktywów finansowych (aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności, pożyczki i należności, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy) zostały wprowadzone trzy kategorie (aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy). Przypisanie składnika aktywów finansowych do danej kategorii jest uzależnione od modelu biznesowego Grupy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz od charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych dla składnika aktywów finansowych. Zgodnie z MSSF 9:

- Składnik aktywów finansowych wycenia się w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione są oba poniższe warunki:
 - a) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy;
 - b) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.
- Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:
 - a) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych; oraz
 - b) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.
- Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy, chyba że jest wyceniany w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Jednostki mogą jednak w momencie początkowego ujęcia dokonać nieodwołalnego wyboru odnośnie do określonych inwestycji w instrumenty kapitałowe, które w przeciwnym razie byłyby wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, aby ujmować późniejsze zmiany wartości godziwej przez inne całkowite dochody

MSSF 9 nie zmienia kategorii zobowiązań finansowych.

Poniżej zaprezentowano nową klasyfikację aktywów finansowych na 1 stycznia 2018 roku wraz z nową wyceną:

Pozycja bilansowa	Klasyfikacja według:		Wycena na 1 stycznia 2018 roku według:		Zmiana
	MSR 39	MSSF 9	MSR 39	MSSF 9	
Należności długoterminowe	Pożyczki udzielone i należności	Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	25	25	-
Należności z tytułu dostaw i usług	Pożyczki udzielone i należności	Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	2 434	2 215	(219)
Środki pieniężne ich ekwiwalenty	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	327	327	-

Utrata wartości

MSSF 9 wprowadza istotną zmianę w zakresie pomiaru utraty wartości należności. Zgodnie z podejściem do utraty wartości w MSSF 9 nie jest już konieczne, aby zdarzenie kredytowe (takie jak np. brak spłaty) miało miejsce przed rozpoznaniem strat kredytowych. Zamiast tego jednostka zawsze rozpoznaje oczekiwane straty kredytowe i zmiany oczekiwanych strat kredytowych. Kwota spodziewanych strat kredytowych jest aktualizowana na każdy dzień sprawozdawczy w celu odzwierciedlenia zmian w zakresie ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia, co w konsekwencji przekłada się na bardziej aktualne informacje dotyczące spodziewanych strat kredytowych w sprawozdaniu finansowym. Grupa oblicza odpis na należności zgodnie z koncepcją strat oczekiwanych na podstawie aktualnej struktury wiekowej należności i historycznych danych o spłacalności należności w zależności od stopnia ich przeterminowania.

Różnica pomiędzy pierwotną wartością bilansową należności handlowych wycenionych według MSR 39 a nową wartością bilansową wycenioną według MSSF 9 na dzień 1 stycznia 2018 roku wyniosła 219 tys. CHF i została rozpoznana jako

obniżenie zysków zatrzymanych na dzień 1 stycznia 2018 roku. Zgodnie z uproszczeniem zawartym w p. 7.2.15 MSSF 9, w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie dokonano przekształcenia danych porównawczych.

Dodatkowo, zgodnie ze zmienionym MSR 1, od momentu zastosowania MSSF 9 po raz pierwszy jednostki są zobligowane do wykazywania w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, przychodów (kosztów) z tytułu rozwiązania (zawiązania) odpisu z tytułu utraty wartości należności. Grupa wydzieliła taką pozycję w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za rok zakończony 31 grudnia 2018 i pokazała dane porównawcze za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku, z tym że dane porównawcze zostały zaprezentowane w wysokości rozwiązania (zawiązania) odpisu obliczonego zgodnie z obowiązującym w roku 2017 MSR 39.

- **MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”**

Nowy ujednolicony standard został opublikowany w dniu 28 maja 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku. Standard ustanawia jednolite ramy ujmowania przychodów i zawiera zasady, które zastępują większość szczegółowych wytycznych w zakresie ujmowania przychodów istniejących wcześniej w MSSF, w szczególności w MSR 18: Przychody, MSR 11: Umowy o usługę budowlaną oraz związanych z nimi interpretacjach.

Grupa zastosowała nowy standard od 1 stycznia 2018 roku.

Zastosowanie zmienionego standardu nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- **Objaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”**

Dokument Objasnienia do MSSF 15 Przychody z umów z klientami został opublikowany 12 kwietnia 2016 roku i ma zastosowanie do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku i później i dozwolone jest wcześniejsze jego zastosowanie.

Grupa uwzględniła objaśnienia od 1 stycznia 2018 roku.

Zastosowanie dodatkowych objaśnień nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- **Zmiany w MSSF 2 „Płatności w formie akcji”: Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji**

Zmiany w MSSF 2 zostały opublikowane w dniu 20 czerwca 2016 roku i mają one zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później.

Celem zmian w standardzie było doprecyzowanie sposobu ujmowania niektórych rodzajów transakcji płatności na bazie akcji.

Grupa zastosowała zmieniony standard od 1 stycznia 2018 roku.

Zastosowanie zmienionego standardu nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- **Zmiany w MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”: Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” w MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” opublikowane w dniu 12 września 2016 roku**

Mają one zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później.

Grupa zastosowała zmieniony standard od 1 stycznia 2018 roku.

Zastosowanie zmienionego standardu nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- **Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (Annual Improvements 2014-2016)**

W dniu 8 grudnia 2016 roku w wyniku dokonanego przeglądu MSSF wprowadzono drobne poprawki do następujących 3 standardów:

- MSSF 1 „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy”, w zakresie usunięcia kilku zwolnień przewidzianych w tym standardzie, które nie mają już zastosowania,

- MSSF 12 „Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach”, w zakresie doprecyzowania wymogów odnośnie ujawnień informacji na temat udziałów niezależnie od tego czy są one traktowane jako przeznaczone do sprzedaży, przekazania w formie dywidendy i działalność zaniechana, czy też nie,

- MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”, w zakresie momentu, w którym jednostki o charakterze inwestycyjnym (np. venture capital) mogą zdecydować o wyborze sposobu wyceny udziałów w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach w wartości godziwej, a nie metodą praw własności.

Mają one zastosowanie przeważnie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku (niektóre już dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku) lub później.

Grupa zastosowała zmienione standardy od 1 stycznia 2018 roku.

Zastosowanie zmienionych standardów nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- **MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne”: Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnych**

Zmiana w MSR 40 została opublikowana w dniu 8 grudnia 2016 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. Jej celem jest doprecyzowanie, że przeniesienie nieruchomości z lub do nieruchomości inwestycyjnych może nastąpić wtedy, i tylko wtedy, gdy nastąpiła zamiana sposobu użytkowania nieruchomości.

Grupa zastosowała interpretację od 1 stycznia 2018 roku.

Zastosowanie interpretacji nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- **KIMSF 22 „Transakcje w walucie obcej a wynagrodzenie zaliczkowe”**

Nowa interpretacja została opublikowana w dniu 8 grudnia 2016 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później. Celem interpretacji jest wskazanie w jaki sposób określić datę transakcji dla celów ustalenia właściwego kursu (do przeliczeń) transakcji zawartej w walucie obcej w sytuacji, gdy jednostka płaci lub otrzymuje zaliczkę w walucie obcej.

Grupa zastosowała interpretację od 1 stycznia 2018 roku.

Zastosowanie interpretacji nie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

7.2. STANDARDY I INTERPRETACJE, KTÓRE JESZCZE NIE WESZŁY W ŻYCIE

W niniejszym sprawozdaniu finansowym Grupa nie zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu opublikowanych standardów lub interpretacji przed ich datą wejścia w życie.

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie na dzień bilansowy:

- **MSSF 16 „Leasing”**

Nowy standard został opublikowany w dniu 13 stycznia 2016 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później i dozwolone jest jego wcześniejsze zastosowanie (ale pod warunkiem równoczesnego zastosowania MSSF 15). Standard zastępuje dotychczasowe regulacje dotyczące leasingu (m.in. MSR 17) i diametralnie zmienia podejście do umów leasingowych o różnym charakterze, nakazując leasingobiorcą wykazywanie w bilansach aktywów i zobowiązań z tytułu zawartych umów leasingowych, niezależnie od ich rodzaju.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania nowego standardu. Grupa rozpoczęła analizę skutków wdrożenia nowego standardu.

- **MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”**

Nowy standard został opublikowany w dniu 18 maja 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później. Dozwolone jest jego wcześniejsze zastosowanie (pod warunkiem równoczesnego zastosowania MSSF 15 i MSSF 9). Standard zastępuje dotychczasowe regulacje dotyczące umów ubezpieczeniowych (MSSF 4).

Zastosowanie nowego standardu nie będzie miało wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

- **KIMSF 23 „Niepewność w zakresie sposobów ujmowania podatku dochodowego”**

Nowa interpretacja została opublikowana w dniu 7 czerwca 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Celem interpretacji jest wskazanie w jaki sposób ująć w sprawozdaniach finansowych podatek dochodowy w przypadkach, gdy istniejące przepisy podatkowe mogą pozostawiać pole do interpretacji i różnicy zdań pomiędzy jednostką i organami podatkowymi.

Grupa zastosuje nową interpretację od 1 stycznia 2019 roku.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania nowej interpretacji. Grupa rozpoczęła analizę skutków wdrożenia nowej interpretacji.

- **Zmiany w MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” i MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”: Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem**

Zmiany w MSSF 10 i MSR 28 zostały opublikowane w dniu 11 września 2014 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później (termin wejścia w życie obecnie został odroczony bez wskazania daty

początkowej). Zmiany doprecyzowują rachunkowość transakcji, w których jednostka dominująca traci kontrolę nad jednostką zależną, która nie stanowi „biznesu” zgodnie z definicją określoną w MSSF 3 „Połączenia jednostek”, w drodze sprzedaży wszystkich lub części udziałów w tej jednostce zależnej do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia ujmowanego metodą praw własności.

Grupa zastosuje zmiany w standardach nie wcześniej niż z dniem ustalonym przez Unię Europejską jako data wejścia w życie tego standardu. Aktualnie Komisja Europejska postanowiła odroczyć formalną procedurę zatwierdzenia zmienionych standardów.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania zmienionych standardów.

- **Zmiana w MSSF 9 „Instrumenty finansowe”: Przedpłaty z ujemną rekompensatą**

Zmiana w MSSF 9 została opublikowana w dniu 12 października 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Jej celem jest wskazanie zasad wyceny dla aktywów finansowych, które mogą zostać spłacone wcześniej na podstawie warunków umownych i, formalnie, mogłyby nie spełniać wymogów testu „płatności wyłącznie kapitału i odsetek”, co wykluczałoby ich wycenę w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Grupa zastosuje zmieniony standard od 1 stycznia 2019 roku.

- **Zmiana w MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”: Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach**

Zmiana w MSR 28 została opublikowana w dniu 12 października 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Jej celem jest wskazanie zasad wyceny dla udziałów w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach w sytuacji, gdy nie są one wyceniane metodą praw własności.

Grupa zastosuje zmieniony standard od 1 stycznia 2019 roku.

- **Roczny program poprawek 2015-2017**

W grudniu 2017 roku opublikowano zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2015-2017)”. Dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 3 „Połączenia jednostek”, MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”, MSR 12 „Podatek dochodowy” oraz MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego”) ukierunkowane były głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa. Zmiany mają zastosowanie w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później.

Grupa zastosuje poprawki od 1 stycznia 2019 roku.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania poprawek. Grupa rozpoczęła analizę skutków wdrożenia poprawek.

- **Zmiany w MSR 19 „Świadczenia pracownicze”**

Zmiany zostały opublikowane w dniu 7 lutego 2018 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Dozwolone jest ich wcześniejsze zastosowanie.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania zmian do standardu.

- **Zmiany w zakresie referencji do Założeń Konceptyjnych w MSSF.**

Zmiany zostały opublikowane w dniu 29 marca 2018 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później. Dozwolone jest ich wcześniejsze zastosowanie.

Grupa zastosuje poprawki od 1 stycznia 2020 roku.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania poprawek.

- **Zmiany w MSSF 3 „Połączenia jednostek”: Definicja jednostki**

Zmiany zostały opublikowane w dniu 22 października 2018 roku i obowiązują w odniesieniu do połączeń, w przypadku których data przejścia przypada na początek pierwszego okresu rocznego rozpoczynającego się 1 stycznia 2020 roku lub później.

Grupa zastosuje poprawki od 1 stycznia 2020 roku.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania poprawek.

- **Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” i MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”:** Definicja istotności

Zmiany zostały opublikowane w dniu 31 października 2018 mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później. Dozwolone jest ich wcześniejsze zastosowanie.

Grupa zastosuje poprawki od 1 stycznia 2020 roku.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania poprawek.

7.3. STANDARDY I INTERPRETACJE, KTÓRE WESZŁY W ŻYCIE, ALE NIE ZOSTAŁY ZATWIEDZONE DO STOSOWANIA PRZEZ UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, interpretacji oraz zmian do nich, które na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania przez UE.

- **MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”**

Nowy standard został opublikowany w dniu 30 stycznia 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Nowy standard ma charakter przejściowy w związku z toczącymi się pracami RMSR nad uregulowaniem sposobu rozliczania operacji w warunkach regulacji cen. Standard wprowadza zasady ujmowania aktywów i zobowiązań powstałych w związku z transakcjami o cenach regulowanych w przypadku gdy jednostka podejmie decyzję o przejściu na MSSF.

Grupa zastosuje nowy standard nie wcześniej niż z dniem ustalonym przez Unię Europejską jako data wejścia w życie tego standardu. Ze względu na przejściowy charakter standardu Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać formalnej procedury zatwierdzenia standardu i poczekać na docelowy standard.

Zastosowanie nowego standardu nie będzie miało wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy.

8. ISTOTNE WARTOŚCI OPARTE NA PROFESJONALNYM OSĄDZIE I SZACUNKACH

Ze względu na niepewność towarzyszącą działalności przedsiębiorstw, wielu pozycji sprawozdań finansowych nie można precyzyjnie wycenić, lecz tylko oszacować. Proces szacowania wymaga dokonania własnego osądu na podstawie dostępnych, wiarygodnych informacji. Wykorzystanie wiarygodnych oszacowań stanowi istotną część przygotowania sprawozdań finansowych i nie podważa ich poprawności. Dana wartość szacunkowa może zostać zweryfikowana, jeśli zmienią się okoliczności będące podstawą dokonanych szacunków lub w wyniku pozyskania nowych informacji czy zdobycia większego doświadczenia. Weryfikacja wartości szacunkowych z założenia nie odnosi się do poprzednich okresów, jak też nie stanowi korekty błędu.

Sporządzenie sprawozdania zgodnie z MSSF wymaga dokonania szacunków i założeń, które wpływają na wielkości wykazane w sprawozdaniu finansowym oraz w informacjach objaśniających do tego sprawozdania. Jakkolwiek przyjęte założenia i szacunki opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu na temat bieżących działań i zamierzeń, rzeczywiste wyniki mogą się różnić od przewidywanych.

Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji przez Zarząd. Zgodnie z MSSF do zmian wartości szacunkowych stosowane jest podejście prospektywne, które oznacza, że skorygowane zostają wartości dotyczące transakcji, innych zdarzeń i warunków od momentu, w którym nastąpiła zmiana. Skutki zmiany wartości szacunkowej uwzględnia się prospektywnie poprzez ujęcie w sprawozdaniu z całkowitych dochodów:

- a) okresu, w którym nastąpiła zmiana, jeśli zmiana ta dotyczy tylko tego okresu; lub
- b) okresu, w którym nastąpiła zmiana, i okresów przyszłych, jeśli zmiana ta dotyczy wszystkich tych okresów.

8.1. PROFESJONALNY OSĄD

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości Grupy wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Nakłady na trwające prace rozwojowe, zakończone prace rozwojowe

Koszt wytworzenia składnika wartości niematerialnych przez Grupę we własnym zakresie jest sumą nakładów poniesionych od dnia, w którym po raz pierwszy dany składnik wartości niematerialnych spełni zawarte w MSR 38 kryteria dotyczące ujmowania pozycji. Koszty prac rozwojowych są kapitalizowane zgodnie z zasadami rachunkowości Grupy. Pierwsze

skapitalizowanie kosztów wynika z osądu kierownictwa dotyczącego potwierdzenia istnienia technicznych i ekonomicznych możliwości kontynuacji projektu. Ma to miejsce zwykle wtedy, gdy projekt osiągnął pewien etap zgodnie z ustalonym wcześniej planem.

Grupa przeprowadza co roku test sprawdzający, czy nastąpiła utrata wartości składnika wartości niematerialnych, który nie jest jeszcze dostępny do użytkowania, poprzez porównanie jego wartości bilansowej z wartością odzyskiwalną. Aby udowodnić, w jaki sposób dany składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne, Grupa ocenia przyszłe korzyści ekonomiczne, które ma uzyskać z tego składnika na podstawie zasad określonych w MSR 36 Utrata wartości aktywów. Kierownictwo Grupy oceniając stopień pewności związany z osiągnięciem przyszłych korzyści ekonomicznych, które można przyporządkować użytkowaniu składnika aktywów, kieruje się własnym osądem.

Ośrodek wypracowujący środki pieniężne

Zgodnie z definicją zawartą w paragrafie 6 MSR 36 ośrodek wypracowujący środki pieniężne jest najmniejszym dającym się określić zespołem aktywów, który wypracowuje wpływy pieniężne w znacznym stopniu niezależne od wpływów pieniężnych pochodzących z innych aktywów lub innych zespołów aktywów. Z określeniem, co stanowi ośrodek wypracowujący środki pieniężne, wiąże się subiektywna ocena. Jeśli nie ma możliwości ustalenia wartości odzyskiwalnej pojedynczego składnika aktywów, Grupa identyfikuje najmniejszy zbiór aktywów, który wypracowuje w znacznym stopniu niezależne wpływy pieniężne.

8.2. NIEPEWNOŚĆ SZACUNKÓW

Sporządzenie sprawozdania finansowego wymaga od Zarządu dokonania szacunków, jako że wiele informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym nie może zostać wycenionych w sposób precyzyjny. Zarząd weryfikuje przyjęte szacunki w oparciu o zmiany czynników branych pod uwagę przy ich dokonywaniu, nowe informacje lub doświadczenia z przeszłości. Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych

Grupa ocenia na każdy dzień bilansowy, czy istnieją przesłanki utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. W razie stwierdzenia istnienia przesłanek, że wartość bilansowa tych aktywów może nie być możliwa do odzyskania, Grupa przeprowadza test z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych. Dodatkowo, zgodnie z wymogami MSR 36, Grupa przeprowadza raz do roku test na utratę wartości składników wartości niematerialnych i prawnych, które jeszcze nie są dostępne do użytkowania (nakłady na trwające prace rozwojowe).

Odpisy aktualizujące wartość należności

Od 1 stycznia 2018 roku Grupa oblicza odpis aktualizujący wartość należności zgodnie z metodologią określoną w MSSF 9. Ponieważ należności występujące w Grupie nie zawierają istotnego komponentu finansowania, Grupa stosuje metodę uproszczoną opisaną w p. 5.5.15 MSSF 9 polegającą na wycenie odpisu w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia należności.

W celu obliczenia odpisu Grupa stosuje tzw. macierz rezerw. Metoda ta polega na przemnożeniu należności w ustalonych przedziałach wiekowych przez obliczone stawki nieściągalności należności. W celu obliczenia stawek nieściągalności Grupa analizuje swoje dane historyczne dotyczące strat kredytowych w odpowiednich przedziałach wiekowych.

Odpisy aktualizujące wartość zapasów

Celem doprowadzenia wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania, Grupa dokonuje odpisu w wysokości 100% wartości na odczynnik, dla których minął termin ważności. Dodatkowo Grupa analizuje rotację wszystkich zapasów i dla każdego indeksu dokonuje odpisu w 100% na nadwyżkę stanu magazynowego ponad rotację w okresie 2 ostatnich lat.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Grupa nie tworzy rezerw na świadczenia pracownicze (nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne, rentowe). Lokalne prawa, na podstawie których działają spółki Grupy nie wymagają tworzenia rezerw na odprawy emerytalne. Z uwagi na te przepisy oraz niewielkie ewentualne wysokości takich rezerw Grupa zdecydowała się na ich nietworzenie.).

Rezerwa na naprawy gwarancyjne oraz zwroty

Rezerwa na naprawy gwarancyjne nie jest tworzona z uwagi na fakt, że aparaty oferowane przez spółki Grupy na eksport są sprzedawane do dystrybutorów na danym rynku. Dystrybutorzy to firmy, które mają zaplecze marketingowo-serwisowe zdolne do obsługi końcowych w łańcuchu dostaw użytkowników aparatów na danym rynku. Do tej obsługi należy również gwarancyjna obsługa serwisowa. W związku z tym, Grupa nie ponosi ciężaru obsługi serwisowej i gwarancyjnej.

Wycena pozostałych rezerw

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowy) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków oraz gdy można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania. Szacunków dokonuje się na podstawie wzorów wyprowadzonych na podstawie dotychczasowego doświadczenia. Z szacunkami, choć najlepszymi w ocenie kierownictwa, może być związana niepewność.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

W przypadku, gdy w ocenie Zarządu Grupy prawdopodobnym jest, że składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego nie zostanie w pełni zrealizowany, Grupa dokonuje jego odpisania, jednak nie więcej niż do poziomu rozpoznanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Odpisy takie przeprowadzane są na poziomie pojedynczych spółek wchodzących w skład Grupy, przy uwzględnieniu prawa podatkowego krajów, w których te spółki działają, a w szczególności okresu, w jakim można odpisać straty podatkowe za lata ubiegłe od bieżących dochodów podatkowych.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Grupa wykorzystuje szacunki w celu określenia wartości godziwej instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

9. INNE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

9.1. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Środki trwałe są wykazywane w cenie nabycia (powiększonej o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do użytkowania) lub koszcie wytworzenia, pomniejszonym o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe są amortyzowane liniowo począwszy od miesiąca, w którym jest on dostępny do użytkowania. Stawki amortyzacji wynikają z okresów ekonomicznej użyteczności aktywów.

Stawki amortyzacyjne w Grupie kształtują się na następującym poziomie:

- budynki i budowle 1% - 10%,
- urządzenia techniczne i maszyny 12,5% - 20%,
- sprzęt komputerowy 20 - 33%,
- środki transportu 15% - 20%,
- pozostałe środki trwałe 10% - 25%,
- wartości niematerialne i prawne 10% - 50%.

Wartość końcową rzeczowych aktywów trwałych oraz poprawność stosowanych stawek amortyzacyjnych weryfikuje się raz w roku i w razie konieczności koryguje z efektem od początku nowego roku obrotowego.

Inwestycje w obce obiekty wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszone o odpisy amortyzacyjne. Długość amortyzacji odpowiada okresowi najmu takiego obcego obiektu lub okresowi jego użyteczności, jeżeli ten jest krótszy.

Każdorazowo, po wykonaniu modernizacji, koszt ten ujmowany jest w wartości bilansowej rzeczowych aktywów trwałych, jeżeli kryteria ujmowania są spełnione.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia, lub gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści ekonomiczne wynikające z dalszego użytkowania lub sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu, obliczone jako różnica między wpływami ze sprzedaży a wartością bilansową usuwanego składnika aktywów, ujmowane są w rachunku zysków i strat okresu, w którym dokonywana jest operacja gospodarcza.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

Jednostka klasyfikuje składnik aktywów trwałych (lub grupę) jako przeznaczony do sprzedaży, jeśli jego wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez jego dalsze wykorzystanie.

Jednostka wycenia składnik aktywów trwałych (lub grupę) zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży w kwocie niższej z jego wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

9.2. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

Nieruchomości inwestycyjne są ujmowane początkowo w wartości równej cenie nabycia, powiększonej o koszty transakcji. Wartość bilansowa składnika aktywów obejmuje koszt zastąpienia części nieruchomości inwestycyjnej w chwili jego poniesienia, o ile spełnione są kryteria ujmowania, i nie obejmuje kosztów bieżącego utrzymania nieruchomości. Po początkowym ujęciu nieruchomości są wykazywane w wartości godziwej, która odzwierciedla warunki rynkowe na dzień bilansowy. Wartości godziwe są określone na dzień bilansowy na podstawie niezależnych wycen rzeczoznawców. Zyski lub straty wynikające ze zmiany wartości godziwej nieruchomości są ujmowane w rachunku zysków i strat tego okresu, w którym powstały.

Przeniesienie aktywów do nieruchomości inwestycyjnych (reklasyfikacja np. ze środków trwałych, lub środków trwałych w budowie) następuje tylko wtedy, gdy zmienia się sposób użytkowania przez właściciela, potwierdzone bądź przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela, bądź rozpoczęcie użytkowania na podstawie umowy leasingu. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez właściciela - Grupę staje się nieruchomością inwestycyjną, Grupa stosuje zasady opisane w części „Rzeczowe aktywa trwałe” aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości.

Przeniesienie inwestycji z nieruchomości do aktywów trwałych i zapasów lub z zapasów do nieruchomości

W przypadku przeniesienia aktywów z zapasów do nieruchomości inwestycyjnych, różnicę między wartością godziwą nieruchomości ustaloną na ten dzień przeniesienia a jej poprzednią wartością bilansową ujmuje się w rachunku zysków i strat. W przypadku przeniesienia nieruchomości inwestycyjnej do aktywów wykorzystywanych przez właściciela lub do zapasów, zakładany koszt takiego składnika aktywów, który zostanie przyjęty dla celów jego ujęcia w innej kategorii jest równy wartości godziwej nieruchomości ustalonej na dzień zmiany jej sposobu użytkowania.

Nieruchomości przeznaczone na sprzedaż w ramach zwykłej działalności jednostki ujmowane są w pozycji zapasy.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Nabywanie nieruchomości przeznaczonej do modernizacji

W przypadku gdy Grupa nabywa nieruchomość inwestycyjną, która wymaga poniesienia dodatkowych nakładów inwestycyjnych, jej początkową wartość wycenia się w cenie nabycia. Wartość nakładów adaptacyjnych zostaje aktywowana w wartości początkowej nieruchomości, do czasu zakończenia prac modernizacyjnych. Nieruchomość na czas niezbędnych robót pozostaje nieruchomością inwestycyjną i nie jest przeklasyfikowywana do nieruchomości zajmowanych przez właściciela (środki trwałe w budowie). Wycena takiej nieruchomości w trakcie modernizacji, jak również po jej zakończeniu odbywa się zgodnie z MSR 40, tj. wartość nieruchomości podlega każdorazowo wycenie na dzień bilansowy do wartości godziwej poprzez rachunek zysków i strat.

Nieruchomości inwestycyjne w budowie

Grupa prezentuje nieruchomości inwestycyjne w trakcie budowy jako nieruchomości inwestycyjne. Nieruchomości te w czasie trwania budowy wyceniane są według wartości godziwej od momentu, gdy jest możliwe wiarygodne ustalenie tej wartości.

9.3. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Wartości niematerialne wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia (jeżeli spełniają kryteria rozpoznawania dla prac badawczych i rozwojowych), pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe oraz o odpisy z tytułu utraty wartości.

Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek gospodarczych jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Każdorazowo Grupa ocenia, czy dana wartość niematerialna ma ograniczony czy nieokreślony okres użytkowania.

Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji

wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujemnie się w rachunku zysków i strat w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie zostały jeszcze przyjęte do używania, są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne. W Grupie Kapitałowej Orphée występują nakłady na trwające prace rozwojowe zaliczane do składników wartości niematerialnych, które nie są jeszcze dostępne do użytkowania.

Okresy użytkowania są poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od początku roku obrotowego właśnie zakończonego. Okres amortyzacji w odniesieniu do wartości niematerialnych wynosi jak poniżej:

- nabyte prawa majątkowe, licencje i koncesje - nie krócej niż 2 lata i nie dłużej niż 25 lat, oprogramowanie komputerów - nie krócej niż 2 lata i nie dłużej niż 7 lat,
- pozostałe wartości niematerialne i prawne - nie krócej niż 2 lata i nie dłużej niż 7 lat. Koszty prac badawczych nie podlegają aktywowaniu i są prezentowane w rachunku zysków i strat jako koszty w okresie, w którym zostały poniesione,
- koszty prac rozwojowych są amortyzowane metodą liniową przez przewidywany okres ich ekonomicznej użyteczności, jednak nie dłużej niż 15 lat. W przypadku, gdy niemożliwe jest wyodrębnienie wytworzonego we własnym zakresie składnika aktywów, koszty prac rozwojowych są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym zostały poniesione.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy przychodami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie ich usunięcia z bilansu.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych są odpisywane do rachunku zysków i strat w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia/kosztów wytworzenia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wszelkie nakłady przeniesione na kolejny okres są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Koszty prac rozwojowych są poddawane ocenie pod kątem ewentualnej utraty wartości corocznie – jeśli składnik aktywów nie został jeszcze oddany do użytkowania, lub częściej – gdy w ciągu okresu sprawozdawczego pojawi się przesłanka utraty wartości wskazująca na to, że ich wartość bilansowa może nie być możliwa do odzyskania.

Wartość firmy

Wartość firmy powstaje z tytułu przejęcia jednostki gospodarczej spełniającej definicję „przedsięwzięcia” w rozumieniu MSSF 3 i stanowi nadwyżkę kosztów połączenia jednostek gospodarczych nad udziałem jednostki przejmującej w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Po początkowym ujęciu wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość firmy nie podlega amortyzacji, natomiast na koniec każdego roku obrotowego podlega ona testowi z tytułu utraty wartości.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz
- jest nie większy niż jeden segment działalności zgodnie z definicją podstawowego lub uzupełniającego wzoru sprawozdawczości finansowej Grupy określonego na podstawie MSSF 8 Segmenty operacyjne.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na

podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Odpisu aktualizujący z tytułu utraty wartości firmy nie jest odwracany w kolejnym okresie.

W celu obniżenia wartości bilansowej aktywów należących do ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości przypisuje się do poniższych składników aktywów ośrodka w następującej kolejności:

- a) w pierwszej kolejności, w celu obniżenia kwoty wartości firmy, która została przypisana do ośrodka wypracowującego środki pieniężne, oraz
- b) następnie, do innych aktywów należących do ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku wartość firmy wykazana w sprawozdaniu finansowym jest równa zero. Została ona całkowicie odpisana w poprzednich okresach sprawozdawczych.

9.4. LEASING

Grupa jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w bilansie na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat.

Środki trwale użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Grupa jako leasingodawca

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi Grupa zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Początkowe koszty bezpośrednio poniesione w toku negocjowania umów leasingu operacyjnego dodaje się do wartości bilansowej środka stanowiącego przedmiot leasingu i ujmuje przez okres trwania leasingu na tej samej podstawie, co przychody z tytułu wynajmu. Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako przychód w okresie, w którym staną się należne.

9.5. UTRATA WARTOŚCI NIEFINANSOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiekolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy. Dodatkowo, niezależnie od istnienia przesłanek, Grupa przeprowadza corocznie test z tytułu trwałej utraty wartości w przypadku wartości firmy oraz wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania oraz tych, które nie zostały jeszcze przyjęte do używania.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien

zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się jako przychód w rachunku zysków i strat. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

9.6. AKTYWA FINANSOWE

Aktywa finansowe objęte standardem MSSF 9 klasyfikuje się do jednej z trzech kategorii (aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie, aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy). Przypisanie składnika aktywów finansowych do danej kategorii jest uzależnione od modelu biznesowego Grupy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz od charakterystyki wynikających z umowy przepływów pieniężnych dla składnika aktywów finansowych. Zgodnie z wymogami MSSF 9:

- Składnik aktywów finansowych wycenia się w zamortyzowanym koszcie, jeśli spełnione są oba poniższe warunki:
 - a) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy;
 - b) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.
- Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeżeli spełnione są oba poniższe warunki:
 - a) składnik aktywów finansowych jest utrzymywany zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych; oraz
 - b) warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.
- Składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy, chyba że jest wyceniany w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Jednostki mogą jednak w momencie początkowego ujęcia dokonać nieodwołalnego wyboru odnośnie do określonych inwestycji w instrumenty kapitałowe, które w przeciwnym razie byłyby wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, aby ujmować późniejsze zmiany wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniony w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

Grupa dokonuje klasyfikacji w momencie początkowego ujęcia, a tam gdzie jest to dopuszczalne i odpowiednie, dokonuje weryfikacji tej klasyfikacji na koniec okresu obrotowego.

9.7. UTRATA WARTOŚCI AKTYWÓW FINANSOWYCH

W skład aktywów finansowych Grupy wchodzi środki pieniężne i należności.

Środki pieniężne nie podlegają odpisowi z tytułu utraty wartości.

Ponieważ należności występujące w Grupie nie zawierają istotnego komponentu finansowania, Grupa stosuje metodę uproszczoną opisaną w p. 5.5.15 MSSF 9 polegającą na wycenie odpisu w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia należności.

W celu obliczenia odpisu Grupa stosuje tzw. macierz rezerw. Metoda ta polega na przemnożeniu należności w ustalonych przedziałach wiekowych przez obliczone stawki nieściągalności należności. W celu obliczenia stawek nieściągalności Grupa analizuje swoje dane historyczne dotyczące strat kredytowych w odpowiednich przedziałach wiekowych.

9.8. ZAPASY

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Rozchód zapasów wycenia się metodą FIFO.

Spółki Grupy klasyfikują zapasy na następujące składniki: materiały, półprodukty, produkty oraz towary handlowe.

Cena sprzedaży netto odpowiada oszacowanej cenie sprzedaży pomniejszonej o wszelkie koszty konieczne do zakończenia produkcji oraz koszty doprowadzenia zapasów do sprzedaży lub znalezienia nabywcy (tj. koszty sprzedaży, marketingu itp.). Zapasy wykazywane są w wartości netto pomniejszonej o dokonane odpisy aktualizujące. Odpisy aktualizujące zapasy tworzy się w związku z utratą ich wartości, celem doprowadzenia wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania. Sposób liczenia odpisów aktualizujących wartość zapasów opisano w sekcji 8.2 Niepewność Szacunków.

9.9. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu z tytułu utraty wartości należności.

Sposób liczenia odpisów z tytułu utraty wartości należności opisano w sekcji 9.7 powyżej.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe. Ze względu na nieistotność kwoty korekty w związku z dyskontowaniem należności związanych ze sprzedażą ratalną nie podlega ona ujawnieniu.

Pozostałe należności obejmują w szczególności zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz zapasów. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

9.10. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

Środki pieniężne to środki zgromadzone na rachunkach bankowych i w kasie, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe inwestycje o pierwotnym terminie wymagalności do trzech miesięcy oraz o dużej płynności.

Środki pieniężne wycenia się w wartości nominalnej, z tym że wartość środków na rachunkach bankowych obejmuje także skapitalizowane, dopisane do stanu środków na rachunku bankowym odsetki.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

9.11. OPROCENTOWANE KREDYTY BANKOWE, POŻYCZKI I PAPIERY DŁUŻNE

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej otrzymanych środków pieniężnych, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem. W przypadku, gdy różnica między wyceną według zamortyzowanego kosztu a wyceną w kwocie wymagającej zapłaty jest istotna, Grupa prezentuje zobowiązania z tytułu kredytów bankowych, pożyczek i papierów dłużnych w kwocie wymagającej zapłaty.

Przychody i koszty są ujmowane w rachunku zysków i strat z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

9.12. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty lub jeżeli termin zapłaty przekracza jeden rok według metody zamortyzowanego kosztu.

Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego wycenia się według metody zamortyzowanego kosztu.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Dywidendy na rzecz akcjonariuszy ujmuje się jako zobowiązanie w sprawozdaniu finansowym, w którym nastąpiło ich zatwierdzenie przez Walne Zgromadzenie do momentu wypłaty.

9.13. REZERWY

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek prawny lub zwyczajowy wynikający ze zdarzeń przeszłych oraz gdy jest prawdopodobne, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje wypływ korzyści ekonomicznych i można wiarygodnie oszacować ich wartość. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wypływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

9.14. ODPRAWY EMERYTALNE I NAGRODY JUBILEUSZOWE

Grupa nie tworzy rezerw na nagrody jubileuszowe lub odprawy emerytalne. Lokalne prawa, na podstawie których działają spółki Grupy, nie wymagają tworzenia rezerw na odprawy emerytalne. Z uwagi na te przepisy oraz niewielkie ewentualne wysokości takich rezerw Grupa zdecydowała się na ich nietworzenie. W ocenie Rady Dyrektorów Jednostki Dominującej nie miałyby one istotnego wpływu na wynik finansowy Grupy oraz jej sytuację majątkową.

9.15. PŁATNOŚCI W FORMIE AKCJI WŁASNYCH

W Grupie nie występują płatności w formie akcji własnych.

9.16. PODZIAŁ ZYSKU NA CELE PRACOWNICZE ORAZ FUNDUSZE SPECJALNE

Spółki Grupy nie przeznaczają zysku na cele pracownicze lub fundusze specjalne. Zysk przeznaczany jest na kapitał zapasowy, bądź na wypłatę dywidendy.

9.17. PRZYCHODY

Przychody ze sprzedaży towarów

Przychody ze sprzedaży towarów i usług są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Przychody ze sprzedaży usług

Przychody ze sprzedaży usług ujmuje się na podstawie stopnia zaawansowania realizacji transakcji na dzień bilansowy. W przypadku usług realizowanych w czasie krótszym niż jeden miesiąc, przychód z wykonania usługi ujmuje się w okresie jej wykonania.

Przychody z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej (stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy pieniężne przez szacowany okres życia instrumentów finansowych do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych).

9.18. PODATKI

Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych.

Podatek wykazany w rachunku zysków i strat to podatek bieżący obciążający wynik okresu sprawozdawczego Grupy oraz część odroczonego, stanowiąca zmianę stanu aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego w okresie.

Podatek odroczonego

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczonego jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i pasywów a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczonego ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczonego powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową, oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu,

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać w/w różnice, aktywa i straty,

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania, czy stratę podatkową, oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu zgodnie z zasadami opisanymi w sekcji 8.2 Niepewność Szacunków.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczonego wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą w innych całkowitych dochodach dotyczących pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczącym pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej, oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w bilansie jako część należności lub zobowiązań.

9.19. ZYSK NETTO NA AKCJĘ

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto przypadającego akcjonariuszom Jednostki Dominującej za dany okres przez średnioważoną liczbę akcji w okresie.

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego akcjonariuszom Jednostki Dominującej przez średnioważoną liczbę akcji w okresie powiększoną o średnią ważoną liczbę akcji zwykłych, które zostałyby wyemitowane w momencie konwersji wszystkich rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych na akcje zwykłe.

9.20. KAPITAŁ WŁASNY

Kapitał własny to aktywa pomniejszone o zobowiązania i rezerwy na zobowiązania. Kapitały własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa oraz postanowieniami statutu Jednostki Dominującej.

9.21. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

Czynne rozliczenia międzyokresowe

Grupa dokonuje czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów, jeżeli dotyczą one przyszłych okresów sprawozdawczych.

Bierne rozliczenia międzyokresowe

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów dokonywane są w wysokości prawdopodobnych zobowiązań przypadających na bieżący okres sprawozdawczy.

9.22. AKTYWA TRWAŁE PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

Grupa klasyfikuje aktywa trwałe (lub grupę aktywów) jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli uzna, że ich wartość bilansowa zostanie odzyskana w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez jego dalsze wykorzystanie w prowadzonej działalności gospodarczej. Warunek ten uznaje się za spełniony wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów (grupa aktywów) jest dostępny w swoim obecnym stanie do natychmiastowej sprzedaży. Sklasyfikowanie aktywów trwałych do grupy przeznaczonych do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa jednostki do zakończenia transakcji sprzedaży w czasie jednego roku od dnia zmiany klasyfikacji aktywów trwałych.

Grupa wycenia składnik aktywów trwałych (lub grupę aktywów do zbycia) zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży w kwocie niższej z jego wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży. W momencie przeznaczenia składnika aktywów trwałych do grupy do zbycia zaprzestaje się jego amortyzacji.

Wszelkie przychody i koszty związane z utrzymywaniem aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży, prezentowane są w pozostałych kosztach bądź przychodach operacyjnych.

W przypadku, gdy Grupa przewiduje zaprzestanie określonego zakresu działalności mającego wpływ na przychody i koszty przyszłych okresów sprawozdawczych, przy zachowaniu zasady kontynuacji - odpowiednie przychody i koszty z tym związane wykazuje odrębnie od przychodów i kosztów działalności kontynuowanej.

Momentem reklasyfikacji aktywów, zobowiązań i wyników do działalności zaniechanej jest moment, w którym Grupa ma wystarczające przekonanie co do tego, że działalność będzie zaniechana. W sytuacji zaniechania działalności po dniu bilansowym, jednak przed zatwierdzeniem sprawozdania finansowego, Grupa reklasyfikuje działalność jako zaniechaną na dzień bilansowy. W takiej sytuacji aktywa są wyceniane w wartości likwidacyjnej i wykazywane w osobnej pozycji bilansu „aktywa dotyczące działalności zaniechanej”, a zobowiązania są wyceniane w wartości godziwej i wykazywane w osobnej pozycji „zobowiązania dotyczące działalności zaniechanej”. Przychody i koszty dotyczące działalności zaniechanej nie są ujmowane razem z przychodami i kosztami działalności kontynuowanej, lecz wykazywane w osobnej pozycji sprawozdania z całkowitych dochodów „Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej”.

10. DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

10.1. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI

10.1.1. Segmenty operacyjne

Rada Dyrektorów Grupy uznaje, że działalność Grupy opiera się o jeden segment operacyjny – dystrybucja odczynników i aparatury do diagnostyki laboratoryjnej. Dane zaprezentowane w sprawozdaniu finansowym dotyczą więc tego segmentu.

Zgodnie z wewnętrzną sprawozdawczością zarządczą, Zarząd Grupy dokonuje systematycznej analizy wyników oraz alokowanych zasobów wyłącznie w tym segmencie operacyjnym.

10.1.2. Informacje dotyczące obszarów geograficznych

Podział geograficzny przychodów ze sprzedaży

Kraj	Przychody ze sprzedaży w 2018	Udział w przychodach ogółem	Kraj	Przychody ze sprzedaży w 2017	Udział w przychodach ogółem
Rosja	2 980	24,1%	Rosja	3 222	25,7%
Polska	953	7,7%	Bangladesz	1142	9,1%
Bangladesz	874	7,1%	Polska	764	6,1%
Białoruś	639	5,2%	Białoruś	732	5,8%
Szwajcaria	628	5,1%	Chiny	657	5,2%
Panama	556	4,5%	Szwajcaria	517	4,1%
Iran	497	4,0%	Panama	471	3,8%
Filipiny	391	3,2%	Iran	395	3,1%
Chiny	344	2,8%	Filipiny	344	2,7%
Rumunia	298	2,4%	Indie	312	2,5%
Pozostałe (84 kraje)	4 215	33,9%	Pozostałe (79 krajów)	4 002	31,9%
Razem	12 375	100,0%	Razem	12 558	100,0%

Niefinansowe aktywa trwałe w podziale geograficznym

Kraj	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Polska	1 514	1 584
Szwajcaria	90	82
Rosja	27	64
Białoruś	6	7
Razem	1 637	1 737

Aktywa trwałe w podziale geograficznym obejmują rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne i prawne oraz nieruchomości inwestycyjne.

10.2. PRZYCHODY OPERACYJNE WEDŁUG BRANŻ

Branża	Przychody ze sprzedaży w 2018	Udział w przychodach ogółem	Branża	Przychody ze sprzedaży w 2017	Udział w przychodach ogółem
Hematologia	8 185	66,1%	Hematologia	8 768	69,8%
Biochemia	2 635	21,3%	Biochemia	1 954	15,6%
Serwis	868	7,0%	Serwis	844	6,7%
Immunologia	97	0,8%	Parazytologia	212	1,7%
Koagulologia	72	0,6%	Immunologia	147	1,2%
Elektroforeza	49	0,4%	Elektroforeza	136	1,1%
Pozostałe	469	3,8%	Pozostałe	497	3,9%
Razem	12 375	100,0%	Razem	12 558	100,0%

10.3. STRUKTURA RZECZOWA PRZYCHODÓW ZE SPRZEDAŻY

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Sprzedaż usług	399	384
Sprzedaż towarów	11 976	12 174
Razem	12 375	12 558

10.4. POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Aktualizacja wartości zapasów	-	81
Wycena nieruchomości inwestycyjnej do wartości godziwej	35	45
Zysk na sprzedaży wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	2	-
Umorzenie zobowiązań	2	117
Rozwiązanie rezerwy na sprawy sporne	-	257
Zwrot kosztów sądowych	-	56
Inne	12	156
Pozostałe przychody ogółem	51	712

10.5. POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Aktualizacja wartości prac rozwojowych	-	1 475
Utworzenie odpisu na zapasy	162	170
Spisanie/utylizacja zapasów	79	150
Spisanie należności	14	56
Inne	38	41
Pozostałe koszty ogółem	293	1 892

10.6. PRZYCHODY FINANSOWE

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości udziałów w spółce Diesse Diagnostica Senese S.p.A.	-	1 222
Różnice kursowe	45	23
Przychody z tytułu odsetek	-	3
Inne	2	1
Przychody finansowe ogółem	47	1 249

10.7. KOSZTY FINANSOWE

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Różnice kursowe	35	52
Odsetki i prowizje bankowe	23	9
Pozostałe	4	2
Koszty finansowe ogółem	62	63

10.8. KOSZTY WEDŁUG RODZAJÓW

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Amortyzacja	50	53
Zużycie materiałów i energii	94	103
Usługi obce	2 919	2 819
Podatki i opłaty	242	219
Koszty świadczeń pracowniczych	1 585	1 776
Pozostałe koszty rodzajowe	2	14
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	8 012	7 999
Koszty według rodzajów ogółem	12 904	12 983
Koszt własny sprzedaży	7 926	7 987

Koszt sprzedaży	3 944	3 870
Koszty ogólnego zarządu	1 034	1 126
Razem koszty według miejsca powstawania	12 904	12 983

10.9. PODATEK DOCHODOWY

10.9.1. Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Bieżący podatek dochodowy		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	27	152
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	-	(4)
Odroczony podatek dochodowy		
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(2)	4
Obciążenie podatkowe wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	25	152

10.9.2. Uzgodnienie efektywnej stopy podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego wyliczonego od wyniku finansowego brutto według ustawowej stawki podatkowej z podatkiem dochodowym wykazanym w rachunku zysków i strat Grupy za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku oraz za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku przedstawia się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Zysk (strata) brutto przed opodatkowaniem	94	194
Podatek według stawki podatkowej obowiązującej Orphée (20%)	19	39
Koszty trwale niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	13	56
Przychody trwale niestanowiące przychodów podatkowych	-	(15)
Podatek od kapitałów własnych ujęty w podatku dochodowym (Szwajcaria)	31	75
Korekta podatku bieżącego za lata poprzednie, w części nieuwzględnionej w podatku odroczonym w poprzednich latach	(44)	-
Różnica między stawką podatkową jednostki dominującej a stawkami lokalnymi spółek Grupy	(2)	(1)
Nierozpoznanie aktywów z tytułu podatku dochodowego na odpisach aktualizujących inwestycje w jednostki współzależne (MSR 12, par. 44)	(165)	(380)
Odpis aktualizujący aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	184	386
Pozostałe	(11)	(8)
Podatek według efektywnej stawki podatkowej	25	152
Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	25	152

10.9.3. Odroczony podatek dochodowy

Główne pozycje aktywów i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego prezentują się następująco:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane z różnicami przejściowymi pomiędzy wartością bilansową i podatkową aktywów i zobowiązań	465	480
Nierozliczona strata z lat ubiegłych	4 307	3 955
Odpis aktualizujący aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(4 603)	(4 251)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	169	184
	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego związana z różnicami przejściowymi pomiędzy wartością bilansową i podatkową aktywów i zobowiązań	204	198

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	204	198
--------------------------------------	-----	-----

10.10. PODZIAŁ WYNIKU FINANSOWEGO

Podziałowi podlega jednostkowy wynik finansowy Jednostki Dominującej. W roku 2017 Grupa oraz Jednostka Dominująca poniosła stratę netto. W związku z osiągnięciem straty przez Orphée SA w wysokości 33 tys. CHF w 2017 roku Walne Zgromadzenie zdecydowało o pokryciu tej straty z kapitałów zapasowych. Nie podjęto uchwał w sprawie wypłaty dywidendy.

10.11. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku	Budynki, budowle i grunty	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Razem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2018	-	378	156	121	655
Zwiększenia	-	4	29	-	33
Nabycia bezpośrednie	-	4	29	-	33
Zmniejszenia	-	34	8	-	42
Sprzedaż	-	34	8	-	42
Różnice kursowe z przeliczenia	-	(21)	(10)	-	(31)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2018	-	327	167	121	615
Umorzenie na dzień 1 stycznia 2018	-	325	130	117	572
Amortyzacja w okresie	-	27	7	3	37
Sprzedaż	-	26	8	-	34
Różnice kursowe z przeliczenia	-	(17)	(8)	-	(25)
Umorzenie na dzień 31 grudnia 2018	-	309	121	120	550
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2018	-	53	26	4	83
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2018	-	18	46	1	65

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku	Budynki, budowle i grunty	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Razem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2017	-	332	243	281	856
Korekta prezentacji bilansu otwarcia	-	40	(88)	(163)	(211)
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2017 po korekcie	-	372	155	118	645
Zwiększenia	-	3	-	3	6
Nabycia bezpośrednie	-	-	-	3	3
Przeniesienie z zapasów	-	3	-	-	3
Zmniejszenia	-	-	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia	-	3	1	-	4
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2017	-	378	156	121	655
Umorzenie na dzień 1 stycznia 2017	-	228	209	273	710
Korekta prezentacji bilansu otwarcia	-	69	(89)	(160)	(180)
Umorzenie na dzień 1 stycznia 2017 po korekcie	-	297	120	113	530
Amortyzacja w okresie	-	26	10	6	42
Różnice kursowe z przeliczenia	-	2	-	(2)	-
Umorzenie na dzień 31 grudnia 2017	-	325	130	117	572
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2017	-	75	35	5	115
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2017	-	53	26	4	83

Grupa nie posiada żadnych zobowiązań umownych, których przedmiotem jest nabycie rzeczowych aktywów trwałych, a które nie byłyby ujęte w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

10.12. LEASING

10.12.1. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingobiorca

Spółki Grupy Kapitałowej występują w roli leasingobiorców w leasingu operacyjnym z tytułu umów najmu powierzchni biurowej i magazynowej. Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 łączne kwoty przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu nieodwoływalnego leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Do 1 roku	27	26
Od 1 roku do 5 lat	-	-
Powyżej 5 lat	-	-
Razem	27	26

Koszt poniesiony przez Grupę w 2018 roku w związku z umowami leasingu operacyjnego, w których spółki Grupy pełniły rolę leasingobiorców wyniósł 233 tys. CHF, a w 2017 roku – 211 tys. CHF.

10.12.2. Należności z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingodawca

Grupa występuje w roli leasingodawcy w leasingu operacyjnym z tytułu wynajmu powierzchni biurowej i magazynowej składających się na nieruchomości inwestycyjną Grupy. Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku łączne kwoty przyszłych minimalnych opłat leasingowych z tytułu nieodwoływalnego leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Do 1 roku	39	42
Od 1 roku do 5 lat	-	-
Powyżej 5 lat	-	-
Razem	39	42

10.12.3. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu – Grupa jako leasingobiorca

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów leasingu finansowego przedstawiają się następująco:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Do 1 roku	5	-
Od 1 roku do 5 lat	21	-
Powyżej 5 lat	-	-
Razem	26	-

Wartość netto środków trwałych będących przedmiotem leasingu finansowego w poszczególnych grupach prezentuje się następująco:

Grupa środków trwałych	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Środki transportu	26	-
Razem	26	-

10.12.4. Należności z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu – Grupa jako leasingodawca

Na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku spółki Grupy nie występowały w roli leasingodawców w leasingu finansowym.

10.13. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

Grupa Kapitałowa Orphée posiada nieruchomość inwestycyjną położoną przy ul. Rapackiego 19 w Lublinie, na którą składają się prawo wieczystego użytkowania gruntów wraz z prawem własności budynków biurowo – magazynowo – produkcyjnych na tych gruntach wzniesionych. Nieruchomość jest wynajmowana spółce matce Emitenta – spółce PZ CORMAY S.A. Wartość

godziwa tej nieruchomości została oszacowana na podstawie operatu szacunkowego na dzień 31 grudnia 2018 roku sporządzonego przez niezależnego rzeczoznawcę majątkowego Estim Consulting. Wartość rynkowa zgodnie ze wskazanym operatem wyniosła 5 779 tys. PLN (1 514 tys. CHF).

Firma Estim Consulting działa od 2004 roku zajmując się szeroko pojętą obsługą rynku nieruchomości, w tym wyceną rynkową nieruchomości komercyjnych. Firma zatrudnia doświadczonych rzeczoznawców majątkowych i inżynierów budowlanych.

Wycena bilansowa nieruchomości inwestycyjnych według wartości godziwej ma charakter powtarzalny i jest przeprowadzana na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej. W okresie sprawozdawczym nie dokonano przeniesień pomiędzy poziomami hierarchii.

W celu określenia wartości rynkowej rzeczoznawca majątkowy ustalił optymalny lub najbardziej prawdopodobny sposób użytkowania nieruchomości - funkcja biurowo - magazynowa – a więc kontynuacja aktualnego sposobu użytkowania.

Do obliczenia wartości rynkowej przedmiotu wyceny w stanie na dzień wyceny zastosowano podejście dochodowe, metodę inwestycyjną, technikę kapitalizacji prostej dochodu netto, tzn. wartość dochodową określono w oparciu o możliwy do uzyskania dochód wynajmu powierzchni. Stopę kapitalizacji oszacowano w oparciu o analizę transakcji na rynkach analogicznych oraz informacji o rentowności inwestycji, oczekiwaniach inwestorów i ryzyku inwestowania. Określona w podejściu dochodowym wartość rynkowa nieruchomości opiera się na założeniu, że wartość nieruchomości odpowiada wartości prawa do pobierania przyszłych dochodów. Pod pojęciem dochodu z nieruchomości rozumie się dochód, jaki można uzyskać z gruntu wraz z jego częściami składowymi. Tak więc wartość rynkowa określona w podejściu dochodowym obejmuje wartość praw do gruntu wraz z jego częściami składowymi. Stawki rynkowe za wynajem powierzchni komercyjnych przyjęto na podstawie analizy rynku lokalnego i informacji o stawkach ofertowych oraz stawkach z obowiązujących umów, przy uwzględnieniu indywidualnych cech nieruchomości wycenianej.

Wartość rynkową prawa użytkowania wieczystego gruntu, określono stosując podejście porównawcze, metodę porównywania parami. W tym celu, spośród kilku transakcji sprzedaży odnotowanych na wybranym rynku lokalnym w okresie badania, do dalszej analizy wybrano trzy, które najbardziej zbliżone były do nieruchomości przedmiotowej pod względem analizowanych cech rynkowych.

Poniższa tabela przedstawia zmiany wartości nieruchomości inwestycyjnej w roku 2018 oraz 2017:

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Na dzień 1 stycznia	1 584	1 330
Wycena do wartości godziwej - wpływ na wynik	35	45
Różnice kursowe z przeliczenia	(105)	209
Na dzień 31 grudnia	1 514	1 584

10.14. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku	Koszty trwających prac rozwojowych	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Patenty, licencje	Inne wartości niematerialne i prawne	Razem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2018	1 475	901	178	19	2 573
Zwiększenia	-	-	2	-	2
Nabycia bezpośrednie	-	-	2	-	2
Zmniejszenia	-	-	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	(3)	(3)
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2018	1 475	901	180	16	2 572
Odpis wartości na dzień 1 stycznia 2018	1 475	-	-	-	1 475
Rozpoznanie	-	-	-	-	-
Wykorzystanie / rozwiązanie	-	-	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-
Odpis wartości na dzień 31 grudnia 2018	1 475	-	-	-	1 475
Umorzenie na dzień 1 stycznia 2018	-	901	119	8	1 028
Amortyzacja w okresie	-	-	12	1	13
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	(2)	(2)

GRUPA KAPITAŁOWA ORPHÉE
Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach CHF)

Umorzenie na dzień 31 grudnia 2018	-	901	131	7	1 039
Wartość netto					
Na dzień 1 stycznia 2018	-	-	59	11	70
Na dzień 31 grudnia 2018	-	-	49	9	58
Rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku	Koszty trwających prac rozwojowych	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Patenty, licencje	Inne wartości niematerialne i prawne	Razem
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2017	1 690	915	147	45	2 797
Korekta prezentacji bilansu otwarcia	-	(14)	28	(27)	(13)
Wartość brutto na dzień 1 stycznia 2017 po korekcie	1 690	901	175	18	2 784
Zwiększenia	-	-	3	-	3
Nabycia bezpośrednie	-	-	3	-	3
Zmniejszenia	215	-	-	-	215
Inne zmniejszenia (korekta ceny nabycia)	215	-	-	-	215
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	1	1
Wartość brutto na dzień 31 grudnia 2017	1 475	901	178	19	2 573
Odpis wartości na dzień 1 stycznia 2017	-	-	-	-	-
Rozpoznanie	1 475	-	-	-	1 475
Wykorzystanie / rozwiązanie	-	-	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-
Odpis wartości na dzień 31 grudnia 2017	1 475	-	-	-	1 475
Umorzenie na dzień 1 stycznia 2017	-	915	81	27	1 023
Korekta prezentacji bilansu otwarcia	-	(14)	28	(21)	(7)
Umorzenie na dzień 1 stycznia 2017 po korekcie	-	901	109	6	1 016
Amortyzacja w okresie	-	-	10	1	11
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	1	1
Umorzenie na dzień 31 grudnia 2017	-	901	119	8	1 028
Wartość netto					
Na dzień 1 stycznia 2017	1 690	-	66	12	1 768
Na dzień 31 grudnia 2017	-	-	59	11	70

Grupa nie posiada wartości niematerialnych, do których tytuł prawny Grupy podlegałby ograniczeniom lub, które stanowiłyby zabezpieczenie zobowiązań.

Zawieszenie w roku 2017 prac rozwojowych nad analizatorem z linii urządzeń hematologicznych MSL30

Grupa Orphée SA dokonała w poprzednich latach nakładów na prace rozwojowe nad trzecim analizatorem z linii urządzeń hematologicznych: MSL30. Miał to być kompaktowy analizator hematologiczny klasy 3-diff wraz z linią odczynników hematologicznych i materiałem kontrolnym. Prace te były realizowane we współpracy z firmą Diagdev SAS na podstawie umowy z dnia 6 lutego 2015.

W dniu 22 grudnia 2017 roku Spółka zawarła z Diagdev porozumienie dotyczące zakończenia i rozliczenia współpracy.

Strony uzgodniły sposób końcowego rozliczenia współpracy, w ramach którego w szczególności:

- 1) Diagdev zwalnia Emitenta ze zobowiązania w kwocie 300 tys. EUR (w tym 200 tys. EUR zostało ujęte na pracach rozwojowych na 31 grudnia 2016, pozostałe 100 tys. EUR dotyczyło prac z roku 2017).
- 2) Emitent akceptuje, że wszelkie powstałe w ramach współpracy rozwiązania techniczne i know-how pozostają własnością intelektualną Diagdev, przy czym Diagdev wyraża zgodę na udzielenie Emitentowi nieodpłatnej licencji, nieograniczonej czasowo ani terytorialnie, na wykorzystanie ww. rozwiązań technicznych i know-how w celu rozwoju, wytwarzania i sprzedaży produktów.

- 3) w związku z ustaleniami przedstawionymi w punktach 1 i 2 Strony zrzekają się wzajemnie wszelkich roszczeń związanych z ww. współpracą.
- 4) Emitent otrzyma dokumentację wszystkich rozwiązań technicznych opracowanych przez Diagdev SAS do czasu zakończenia prac.

W dniu 9 marca 2018 roku po przeprowadzonej analizie kwoty niezbędnych nakładów na dokończenie projektu MSL30 oraz jego przewidywanej opłacalności ekonomicznej, Rada Dyrektorów powzięła decyzję o zawieszeniu prac nad tym projektem. W ocenie Rady Dyrektorów projekt nie należy do grupy projektów strategicznych realizowanych przez Grupę PZ CORMAY do których należą m.in. projekty analizatorów Equisse i Hermes.

W związku z powyższym w sprawozdaniu finansowym za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku postanowiono o dokonaniu odpisu aktualizującego pracę rozwojową nad analizatorem MSL30 w wysokości poniesionych na ten projekt kosztów w kwocie 1 475 tys. CHF. Na kwotę tę składa się wartość projektu na 31 grudnia 2016 roku: 1 690 tys. CHF pomniejszona o faktury korygujące otrzymane od Diagdev w roku 2018 dotyczące roku 2017 zgodnie z porozumieniem z dnia 22 grudnia 2017 roku – 215 tys. CHF (200 tys. EUR). Na dzień 31 grudnia 2018 roku nie wystąpiły przesłanki, które wskazywałyby na konieczność odwrócenia odpisu.

10.15. INWESTYCJE W JEDNOSTKI STOWARZYSZONE I WSPÓŁZALEŻNE

Inwestycje w jedn. stowarzyszone współzależne	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Na dzień 1 stycznia	13 465	11 564
Udział w zysku / (stracie) jednostki za okres od 1 stycznia do 28 września 2018 / za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017	824	679
(Utworzenie) / odwrócenie odpisu aktualizującego	-	1 222
Zmiana klasyfikacji na aktywa przeznaczone do sprzedaży	(14 289)	-
Na dzień 31 grudnia	-	13 465

W pozycji inwestycje w jednostki stowarzyszone i współzależne do dnia 28 września ujmowane były udziały Emitenta w jednostce współkontrolowanej Diesse Diagnostica Senese S.p.A. („Diesse”). Orphée przez cały zaprezentowany okres posiadała 45% udział w kapitale spółki Diesse i zgodnie z postanowieniami statutu 50% praw głosu w tej spółce.

28 września 2018 roku Orphée podpisała list intencyjny z podmiotem zainteresowanym nabyciem całego pakietu posiadanych przez Orphée udziałów w spółce Diesse. Zgodnie z treścią listu intencyjnego potencjalny nabywca miał przeprowadzić proces badania Diesse (due diligence), w następstwie którego miały zostać podjęte decyzje co do zawarcia lub niezawarcia transakcji sprzedaży udziałów oraz miały zostać przygotowane dokumenty transakcyjne. List intencyjny przyznawał potencjalnemu nabywcy wyłączność na prowadzenie badania i negocjacji nabycia udziałów Diesse od dnia podpisania listu intencyjnego do końca okresu sześciu tygodni liczonych od rozpoczęcia procesu due diligence.

Pierwotny okres wyłączności został przedłużony i w chwili obecnej Orphée i zainteresowany podmiot znajdują się na końcowym etapie negocjacji, podczas których ustalane są ostateczne warunki potencjalnej transakcji oraz treść dokumentów transakcyjnych. W przypadku pomyślnego zakończenia negocjacji może dojść do transakcji zbycia posiadanych przez Orphée udziałów w Diesse, jednakże kontynuowanie procesu przygotowania transakcji nie gwarantuje jej dojścia do skutku.

Emitent do dnia 28 września traktował Diesse jako jednostkę współkontrolowaną i dla celów niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego wyceniał ją metodą praw własności. Od 28 września, tj. od dnia podpisania wspomnianego listu intencyjnego, Emitent traktuje udziały w spółce jako aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży.

Zgodnie z wyceną metodą praw własności cenę nabycia 18 750 tys. CHF skorygowano o udział w wyniku spółki za rok 2013 (od dnia przejęcia) i uzyskiwany przez spółkę wynik oraz zmiany w kapitałach własnych w kolejnych latach aż do dnia 28 września 2018 roku, a także odpisy aktualizujące z tytułu trwałej utraty wartości.

Po zmianie klasyfikacji udziałów na aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży, wartość tej pozycji ustala się w kwocie niższej z jej wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży. Wartości tej pozycji nie zwiększa się natomiast, jak w przypadku metody praw własności, o udział w zyskach za okres.

Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego, ostateczna kwota sprzedaży posiadanych przez Spółkę udziałów w Diesse nie została ustalona, jednak w ocenie Rady Dyrektorów brak jest przesłanek do rozpoznania utraty wartości tych udziałów w sprawozdaniu finansowym.

Badanie utraty wartości w odniesieniu do wartości inwestycji w jednostce współkontrolowanej w roku 2017

Z uwagi na poprawę wyników spółki Diesse Diagnostica Senese S.p.A., która w opinii Rady Dyrektorów Emitenta miała charakter trwały, Rada Dyrektorów stwierdziła, że na 31 grudnia 2017 roku wystąpiły przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, rozpoznany w okresach wcześniejszych uległ zmniejszeniu.

Rada Dyrektorów postanowiła o przeprowadzeniu na dzień 31 grudnia 2017 roku testu na utratę wartości jednostki współkontrolowanej, ze zaktualizowanymi w stosunku do roku 2016 założeniami.

Ośrodek generujący środki pieniężne poddane testowaniu stanowił jednostkę współkontrolowaną Diesse. Wartość odzyskiwalna ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiadała jego wartości użytkowej. Wartość użytkowa jest wartością bieżącą szacunkowych przyszłych przepływów pieniężnych, których uzyskania oczekuje się z tytułu dalszego użytkowania tego ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Do wyliczenia wartości bieżącej szacunkowych przyszłych przepływów pieniężnych zastosowano stopę dyskonta 8,71%, ustaloną jako średnioważony kosztu kapitału (WACC) branży i rynku, na którym działa spółka Diesse.

Za punkt wyjścia do kalkulacji wzięto wyniki finansowe roku 2017 oraz założono stały wzrost EBITDA na poziomie 0,55% w kolejnych latach.

Na podstawie testu na utratę wartości inwestycji, przeprowadzonego na dzień 31 grudnia 2017 roku stwierdzono, że wartość odzyskiwalna inwestycji jest wyższa, niż jej wartość bilansowa (uwzględniająca już udział w wyniku Diesse za rok 2017) o 1 222 tys. CHF, o którą to wartość dokonano odwrócenia odpisu.

10.16. ZAPASY

Struktura rzeczowa zapasów na 31 grudnia 2018 roku oraz na 31 grudnia 2017 roku przedstawiała się następująco:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Materiały	8	9
Towary	2 035	2 521
Zapasy ogółem	2 043	2 530

Na dzień 31 grudnia 2018 oraz 31 grudnia 2017 zapasy Grupy stanowią przede wszystkim towary handlowe, gdyż wszystkie spółki w Grupie prowadzą działalność handlową. Analizatory są sprzedawane przez spółkę Orphée SA pod własną marką. Są one jednak produkowane przez zewnętrzny podmiot na zasadzie outsourcingu i dlatego są ujmowane w aktywach jako towary. W spółkach handlowych Kormiej Rusland i Kormiej Diana wszystkie zapasy są klasyfikowane jako towary.

Zmiany odpisu aktualizującego wartość zapasów były następujące:

Odpis aktualizujący wartość zapasów	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Na dzień 1 stycznia	1 156	896
Różnice kursowe z przeliczenia	(138)	171
Zwiększenie	162	170
Wykorzystanie/przeszacowanie	-	81
Na dzień 31 grudnia	1 180	1 156

10.17. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG I POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

Struktura należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności na 31 grudnia 2018 roku oraz na 31 grudnia 2017 roku przedstawiała się następująco:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Należności od jednostek powiązanych (z wyłączeniem jednostek współzależnych i stowarzyszonych)	377	318
Należności od jednostek współzależnych	2	-
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek niepowiązanych	1 706	1 959
Należności budżetowe	88	157
Należności ogółem (netto)	2 173	2 434
Odpis aktualizujący należności	260	167
Należności brutto	2 433	2 601

Tabela poniżej przedstawia terminy wymagalności należności na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku:

	Razem należności brutto	Należności terminowe brutto	Należności przetermino- wane brutto	Odpisy	Razem należności netto	Należności terminowe netto	Należności przetermino- wane netto
31 grudnia 2018	2 433	916	1 517	260	2 173	1 343	830
31 grudnia 2017	2 601	1 070	1 531	167	2 434	1 070	1 364

Grupa stosuje podział należności biorąc pod uwagę stopień ich wymagalności na należności terminowe i przeterminowane:

- należności terminowe to takie, których termin płatności określony na fakturze bądź wynikający z umowy jeszcze nie minął,
- należności przeterminowane to takie, których termin wymagalności już minął.

Okres przeterminowania wierzytelności to czas, jaki upłynął od wyznaczonego terminu zapłaty.

Analiza wiekowa należności, które są przeterminowane na dzień sprawozdawczy przedstawiono poniżej.

	<30 dni	30-90 dni	90-180 dni	180-360 dni	> 360 dni	Razem przeterminowa- ne należności brutto
31 grudnia 2018	448	268	389	292	120	1 517
31 grudnia 2017	320	220	618	248	125	1 531

Zmiany odpisu aktualizującego należności w trakcie roku 2018 i 2017 były następujące:

Odpis aktualizujący wartość należności	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Na dzień 1 stycznia przed korektą	167	168
Korekta z tytułu wdrożenia MSSF 9 (patrz nota 7.1)	219	-
Na dzień 1 stycznia po korekcie	386	168
Różnice kursowe z przeliczenia	(26)	(68)
Zwiększenie	-	90
Wykorzystanie	44	-
Rozwiązanie	56	23
Na dzień 31 grudnia	260	167

10.18. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY, DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym rachunku przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	414	327
	414	327

Dodatkowe informacje i objaśnienia do sprawozdania z przepływów pieniężnych

Przyczyny występowania różnic pomiędzy bilansowymi zmianami niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi z rachunku przepływów pieniężnych:

Należności	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Bilansowa zmiana stanu należności		
Aktywa trwałe - należności długoterminowe	(16)	-
Aktywa obrotowe - należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	261	231
Łącznie	245	231
różnice:		
Zwrot zaliczki na nabycie zorganizowanej części przedsiębiorstwa od PZ CORMAY S.A.	-	(438)
Korekta bilansu otwarcia z tytułu wdrożenia MSSF 9	(219)	-
Zmiana stanu w rachunku przepływów pieniężnych	26	(207)

Zobowiązania	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań	715	(265)
różnice:		
zmiana stanu zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	(5)	-
zmiana stanu zobowiązań dotycząca wydatków inwestycyjnych, na prace rozwojowe	-	215
Zmiana stanu w rachunku przepływów pieniężnych	710	(50)
Zapasy	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Bilansowa zmiana stanu zapasów	487	516
różnice:		
Przyjęcie zapasów bezpośrednio ze środków trwałych / (przyjęcie środków trwałych bezpośrednio z zapasów)	-	(3)
Zmiana stanu w rachunku przepływów pieniężnych	487	513
Rozliczenia międzyokresowe	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Bilansowa zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		
Aktywa obrotowe - Rozliczenia międzyokresowe	(87)	(122)
Zobowiązania krótkoterminowe - rozliczenia międzyokresowe kosztów	(20)	15
Łącznie	(107)	(107)
Różnice:		
Nadpłata podatku dochodowego	88	-
Zmiana stanu w rachunku przepływów pieniężnych	(19)	(107)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Bilansowa zmiana stanu różnic kursowych z przeliczenia jednostek zagranicznych	(432)	302
różnice:		
Różnice kursowe z przeliczenia środków trwałych	6	(4)
Różnice kursowe z przeliczenia nieruchomości inwestycyjnej	105	(209)
Różnice kursowe z przeliczenia wartości niematerialnych i prawnych	1	-
Różnice kursowe z przeliczenia środków pieniężnych	22	(3)
Różnice kursowe z przeliczenia aktywów z tyt. odroczonego pod. doch.	41	-
Zmiana stanu w rachunku przepływów pieniężnych	(257)	86
Inne korekty	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
inne korekty	-	1
Zmiana stanu w rachunku przepływów pieniężnych	-	1

10.19. AKTYWA TRWAŁE PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY

Poniższa tabela przedstawia aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży na 31 grudnia 2018 roku oraz na 31 grudnia 2017 roku:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Udziały w spółce Diesse Diagnostica Senese S.p.A.	14 289	-
Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	14 289	-

W pozycji aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży Grupa prezentuje udziały w jednostce współkontrolowanej Diesse Diagnostica Senese S.p.A., które wcześniej były prezentowane jako Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i

współzależnych. Szczegółowy opis powodów zmiany prezentacji przedstawiono w notce 10.15 Inwestycje w jednostki stowarzyszone i współzależne.

10.20. KAPITAŁ PODSTAWOWY

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania, tj. 21 marca 2019 roku, oraz na dzień 31 grudnia 2018 kapitał akcyjny (podstawowy) Jednostki Dominującej wynosi 3 861 tys. CHF i dzieli się na 38 608 500 akcji o wartości nominalnej 0,1 CHF każda.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania, tj. 21 marca 2019 roku, oraz na dzień 31 grudnia 2018 struktura akcjonariatu Jednostki Dominującej, wg wiedzy Rady Dyrektorów, przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	Ilość akcji	Ilość głosów	Wartość nominalna jednej akcji w CHF	Udział w ogólnej liczbie głosów	Udział w kapitale podstawowym
PZ CORMAY S.A.	30 731 308	30 731 308	0,10	79,6%	79,6%
Orphée SA*	3 859 118	3 859 118*	0,10	10,0%*	10,0%
Pozostali	4 018 074	4 018 074	0,10	10,4%	10,4%
Razem	38 608 500	38 608 500	0,10	100,0%	100,0%

* akcje własne - zgodnie z prawem Orphée SA nie może wykonywać prawa głosu z akcji własnych

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2017 roku struktura akcjonariatu Jednostki Dominującej, wg wiedzy Rady Dyrektorów, przedstawiała się następująco:

	Ilość akcji	Ilość głosów	Wartość nominalna jednej akcji w CHF	Udział w ogólnej liczbie głosów	Udział w kapitale podstawowym
PZ CORMAY S.A.	30 731 308	30 731 308	0,10	79,6%	79,6%
Orphée SA*	3 859 118	3 859 118*	0,10	10,0%*	10,0%
Pozostali	4 018 074	4 018 074	0,10	10,4%	10,4%
Razem	38 608 500	38 608 500	0,10	100,0%	100,0%

* akcje własne - zgodnie z prawem Orphée SA nie może wykonywać prawa głosu z akcji własnych

Akcje posiadane przez członków Rady Dyrektorów

Stan posiadanych akcji Orphée SA przez Członków Rady Dyrektorów na dzień bilansowy 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania, tj. 21 marca 2019 roku, a także na 31 grudnia 2017 roku, przedstawia się następująco:

Członek Rady Dyrektorów	21 marca 2019	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Janusz Płocica	-	-	-
Domingo Dominguez	-	-	-
Krzysztof Rudnik	-	-	-
Piotr Skrzyński (członek Rady Dyrektorów do dnia 28 lutego 2018 roku)	Nd.	Nd.	-
Wojciech Suchowski	-	-	-

Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Skonsolidowany wynik finansowy Grupy Kapitałowej nie podlega podziałowi, a jedynie zatwierdzeniu. Statutowe sprawozdania finansowe wszystkich Spółek w Grupie Kapitałowej są przygotowywane zgodnie z lokalnymi standardami rachunkowości. Dywidenda może być wypłacona w oparciu o wynik finansowy ustalony w jednostkowym rocznym sprawozdaniu finansowym Orphée S.A. przygotowanym dla celów statutowych.

10.21. REZERWY

	Rezerwa na roszczenie z tytułu pożyczki	Rezerwa na koszty sądowe dot. pozwu Diagnostica Holding	Inne rezerwy	Suma
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	2 105	5	21	2 131

GRUPA KAPITAŁOWA ORPHÉE
Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku
(w tysiącach CHF)

Zwiększenie	-	-	-	-
Wykorzystanie	-	5	-	5
Rozwiązanie	-	-	-	-
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	(1)	(1)
Na dzień 31 grudnia 2018 roku	2 105	-	20	2 125
Krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2018 roku	2 105	-	20	2 125
Długoterminowe na dzień 31 grudnia 2018 roku	-	-	-	-
Na dzień 1 stycznia 2017 roku	2 105	290	18	2 413
Zwiększenie	-	-	-	-
Wykorzystanie	-	28	-	28
Rozwiązanie	-	257	-	257
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	3	3
Na dzień 31 grudnia 2017 roku	2 105	5	21	2 131
Krótkoterminowe na dzień 31 grudnia 2017 roku	2 105	5	21	2 131
Długoterminowe na dzień 31 grudnia 2017 roku	-	-	-	-

Rezerwa na roszczenie z tytułu pożyczki

Spółka Orphée SA jest pozwana w dwóch sprawach sądowych związanych z roszczeniami wywodzonymi z umowy pożyczki z dnia 8 stycznia 2010 roku na kwotę 2 mln CHF.

W dniu 10 sierpnia 2016 roku pierwszy z dwóch pożyczkodawców wniósł pozew przeciwko Spółce domagając się zapłaty połowy pożyczzonej kwoty, to jest 1 mln CHF wraz z odsetkami w wysokości 3% rocznie licząc od 1 stycznia 2015 roku. W ocenie Spółki otrzymane wezwanie do zapłaty jest bezzasadne. Spółka wskazuje, że zgodnie z umową – kwota pożyczki miała stać się wymagalna w przypadku osiągnięcia przez Orphée SA w okresie udzielenia pożyczki zysku netto w wysokości co najmniej 2 mln CHF. Równocześnie w przypadku nieosiągnięcia przez Grupę PZ CORMAY zysku netto w wysokości 3 mln CHF w okresie 5 lat od dnia podpisania Umowy, pożyczka zgodnie z treścią tejże Umowy ulegała umorzeniu.

W ocenie Rady Dyrektorów Emitenta warunek powstania wymagalności zwrotu pożyczki nie został spełniony, zaś warunek umorzenia pożyczki został spełniony, przy czym z uwagi na zawyżone wyniki finansowe Grupy PZ CORMAY w sprawozdaniach finansowych za kolejne okresy okoliczności powyższe nie są wprost odzwierciedlone, ponieważ sprawozdania te zawierają wyniki finansowe zawyżone w stosunku do rzeczywistych. Na wniosek Rady Dyrektorów, Zarząd jednostki dominującej PZ CORMAY S.A. zlecił biegłemu rewidentowi dodatkowy audyt, który potwierdził faktyczne wyniki Grupy PZ CORMAY w latach 2010-2014. W dniu 16 grudnia 2016 roku Rada Dyrektorów powzięła informację, że w dniu 14 grudnia 2016 roku pełnomocnik Spółki wniósł o oddalenie roszczeń wskazanych w wezwaniu w całości.

Obecnie trwa postępowanie w niniejszej sprawie przed sądem cywilnym w Genewie.

W dniu 11 listopada 2016 roku drugi z pożyczkodawców wniósł pozew przeciwko Spółce domagając się zapłaty odsetek od pożyczzonej kwoty w wysokości 30 tys. CHF. W wyniku analizy toczących się postępowań oraz z uwagi na to, że obydwie sprawy dotyczą tego samego stanu faktycznego, przedstawiciel Spółki złożył w dniu 30 października 2017 roku wniosek o połączenie obydwu spraw. W dniu 26 lutego 2019 roku Sąd odrzucił wniosek spółki o połączenie spraw. Spółka postanowiła nie odwoływać się od decyzji Sądu.

Do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia obydwu sporów Spółka utworzyła rezerwę w wysokości całej kwoty pożyczki powiększonej o naliczone odsetki.

Rezerwa na koszty sądowe dot. pozwu Diagnostica Holding

W dniu 25 stycznia 2016 roku do Spółki wpłynął pozew przekazany za pośrednictwem Tribunal De Premere Instance (Sąd I Instancji) w Genewie wniesiony przez Diagnostica Holding s.r.l. ("Diagnostica") do U.N.E.P. Coste d'Appello di Milano (Sąd Apelacyjny w Mediolanie). Otrzymany pozew dotyczył zakwestionowania Wyroku Sądu Arbitrażowego w Mediolanie z dnia 30 grudnia 2014 roku w zakresie roszczeń odszkodowawczych. Żądana w pozwie kwota odszkodowania na rzecz Diagnostica Holding wynosiła 6 750 tys. EUR. W księgach roku 2015 Grupa utworzyła rezerwę na koszty sporu w kwocie 330 tys. CHF.

W dniu 7 listopada 2017 roku Spółka otrzymała informację o wydaniu przez Sąd Apelacyjny orzeczenia, w którym odrzucono w całości pozew wniesiony przeciwko Spółce. Z pierwotnie utworzonej kwoty rezerwy 330 tys. CHF wykorzystane zostało łącznie 73 tys. CHF.

Z uwagi na korzystny wyrok Sądu Apelacyjnego i zakończenie sprawy oraz uregulowanie przez spółkę związanych ze sprawą kosztów, rezerwa została na dzień 31 grudnia 2018 roku w całości rozwiązana.

10.22. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA (KRÓTKOTERMINOWE)

Struktura zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań na 31 grudnia 2018 roku oraz na 31 grudnia 2017 roku przedstawiała się następująco:

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wobec jednostek niepowiązanych	1 243	930
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług wobec jednostek powiązanych	1 262	882
Zobowiązania z tytułu podatków, cel, ubezpieczeń i innych świadczeń	18	10
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	5	-
Pozostałe zobowiązania	10	1
Razem	2 538	1 823

10.23. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Na 31 grudnia 2018 roku oraz na 31 grudnia 2017 roku zobowiązania warunkowe Grupy występowały z tytułu dwóch gwarancji bankowych wystawionych na zlecenie Orphée zabezpieczających zobowiązania Spółki, jakie mogą powstać w związku z umową najmu nieruchomości oraz zabezpieczających płatności kartami płatniczymi – w łącznej wysokości 41 tys. CHF.

Na środkach pieniężnych Spółki zostały ustanowione kaucje gwarancyjne w kwotach równych kwotom gwarancji bankowych. Środki stanowiące przedmiot kaucji zostały zaprezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji należności długoterminowych.

10.24. INFORMACJE O PODMIOTACH POWIĄZANYCH

Transakcje pomiędzy podmiotami powiązanymi odbyły się na warunkach równorzędnych z tymi, które obowiązują w transakcjach zawartych na warunkach rynkowych.

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku jak również łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku.

Przychody / zakupy GK Orphée od jednostek powiązanych	Rok zakończony 31 grudnia 2018		Rok zakończony 31 grudnia 2017	
	Przychody ze sprzedaży produktów, usług, towarów i pozostałych aktywów	Zakup produktów, usług, towarów i pozostałych aktywów	Przychody ze sprzedaży produktów, usług, towarów i pozostałych aktywów	Zakup produktów, usług, towarów i pozostałych aktywów
PZ CORMAY S.A.	939	3 828	736	4 003
Diese Diagnostica Senese S.p.A.	21	195	37	-
Suma	960	4 023	773	4 003

Należności / zobowiązania GK Orphée od jednostek powiązanych	31 grudnia 2018		31 grudnia 2017	
	Stan należności	Stan zobowiązań	Stan należności	Stan zobowiązań
PZ CORMAY S.A.	355	1 250	305	882
Diese Diagnostica Senese S.p.A.	2	-	13	-
Suma	357	1 250	318	882

10.25. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą środki pieniężne oraz należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez Grupę działalności.

Rada Dyrektorów weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania ryzykiem związanym z posiadanymi instrumentami finansowymi – zasady te, w podziale na rodzaje ryzyk, zostały w skrócie omówione poniżej.

10.25.1. Ryzyko stopy procentowej

Grupa Kapitałowa nie posiada istotnych oprocentowanych aktywów ani istotnych zobowiązań finansowych. Z tego powodu Grupa Kapitałowa nie jest narażona na istotne ryzyko stopy procentowej.

10.25.2. Ryzyko walutowe

Spółki Grupy realizują przeważającą część swoich przychodów ze sprzedaży na rynkach zagranicznych. Tym samym osiągają istotną część swoich przychodów w walutach obcych. Jednocześnie spółki Grupy pozyskują większość towarów na rynkach zagranicznych, realizując płatności za powyższe towary również w istotnej mierze w walutach obcych. Tym samym, Grupa Kapitałowa narażona jest na ryzyko kursowe mogące mieć negatywny wpływ na rentowność Grupy w przypadku niekorzystnych zmian kursów walut, w których są osiągane przychody ze sprzedaży, jak i kursów walut, w których są dokonywane zakupy towarów.

Należy jednak mieć na uwadze, że główna część przychodów jak również główna część zakupów towarów przez spółki Grupy Kapitałowej realizowana jest w walucie EUR. Pozwala to na kompensatę istotnej części ryzyka kursowego związanego ze sprzedażą z istotną częścią ryzyka kursowego związanego z zakupami Grupy (hedging naturalny).

Należy również mieć na uwadze, iż osiągane przez Grupę przychody ze sprzedaży nie bazują na umowach o charakterze długoterminowym, co pozwala Grupie na modyfikacji jej polityki cenowej w przypadku zmian kursów walut powodujących wzrost ceny zakupu towarów.

W 2018 roku spółki Grupy nie były stroną żadnych transakcji dotyczących instrumentów finansowych służących zabezpieczaniu ryzyka kursowego (np. opcje walutowe, kontrakty forward, kontrakty swap). Spółki z Grupy stosują w możliwej do osiągnięcia skali hedging naturalny ryzyka kursowego.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe wahania kursów walut, w których jednostka posiada rozrachunki, przy założeniu niezmienności innych czynników.

Należności z tytułu dostaw i usług	Łącznie	EUR	RUB	BYN	PLN	USD
w walucie na dzień 31 grudnia 2018 roku	n/d	1 241	29 667	44	1 252	0
w tys. CHF na dzień 31 grudnia 2018 roku	2 167	1 398	421	20	328	0
wpływ na wynik/kapitał zmiany kursu o 5%	108	70	21	1	16	0
wpływ na wynik/kapitał zmiany kursu o -5%	-108	-70	-21	-1	-16	0
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	Łącznie	EUR	RUB	BYN	PLN	USD
w walucie (w tys.) na dzień 31 grudnia 2018 roku	n/d	1 838	8 049	100	287	49
w tys. CHF na dzień 31 grudnia 2018 roku	2 354	2 071	114	46	75	48
wpływ na wynik/kapitał zmiany kursu o 5%	-118	-104	-6	-2	-4	-2
wpływ na wynik/kapitał zmiany kursu o -5%	118	104	6	2	4	2
Łączna ekspozycja na ryzyko kursowe netto						
Rozrachunki na dzień 31 grudnia 2018 roku w tys. CHF	-187	-673	307	-26	253	-48
zmiana kursu waluty, wpływ na wynik finansowy brutto - wzrost kursu o 5%	-10	-34	15	-1	12	-2
zmiana kursu waluty, wpływ na wynik finansowy brutto - spadek kursu o 5%	10	34	-15	1	-12	2

Należności z tytułu dostaw i usług	Łącznie	EUR	RUB	BYN	PLN	USD
w walucie na dzień 31 grudnia 2017 roku	n/d	1 217	38 367	156	827	0
w tys. CHF na dzień 31 grudnia 2017 roku	2 383	1 423	650	78	232	0
wpływ na wynik/kapitał zmiany kursu o 5%	120	71	33	4	12	0
wpływ na wynik/kapitał zmiany kursu o -5%	-120	-71	-33	-4	-12	0
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	Łącznie	EUR	RUB	BYN	PLN	USD
w walucie (w tys.) na dzień 31 grudnia 2017 roku	n/d	1 198	7 732	235	259	41
w tys. CHF na dzień 31 grudnia 2017 roku	1 763	1 401	131	118	73	40
wpływ na wynik/kapitał zmiany kursu o 5%	-89	-70	-7	-6	-4	-2
wpływ na wynik/kapitał zmiany kursu o -5%	89	70	7	6	4	2
Łączna ekspozycja na ryzyko kursowe netto						
Rozrachunki na dzień 31 grudnia 2017 roku w tys. CHF	620	22	519	-40	159	-40

zmiana kursu waluty, wpływ na wynik finansowy brutto - wzrost kursu o 5%	31	1	26	-2	8	-2
zmiana kursu waluty, wpływ na wynik finansowy brutto- spadek kursu o 5%	-31	-1	-26	2	-8	2

Do analizy wrażliwości wyniku finansowego brutto przyjęto założenie, że kursy walutowe mogą spaść lub wzrosnąć o 5%.

10.25.3. Ryzyko kredytowe

Grupa zawiera transakcje wyłącznie z firmami o dobrej zdolności kredytowej. Ryzykiem kredytowym zarządza się w oparciu o zatwierdzoną politykę udzielania kredytu kupieckiego. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji. W oparciu o zatwierdzone kryteria i zasady przyznawane są indywidualne limity kredytowe. Wykorzystanie przyznanych limitów podlega regularnemu monitorowaniu i kontroli. Udzielone przez Emitenta kredyty kupieckie charakteryzują się sporym zróżnicowaniem i rozproszeniem ryzyka, ponieważ udzielane są znacznej liczbie niejednorodnych podmiotów. Nie występuje istotna koncentracja ryzyka kredytowego.

Analizę wiekową przeterminowanych należności oraz informację o wysokości utworzonego odpisu aktualizującego ich wartość przedstawiono w notce 10.17 Należności z tytułu dostaw i usług i pozostałe należności.

10.25.4. Ryzyko związane z płynnością

Grupa zarządza ryzykiem związanym z płynnością finansową poprzez monitorowanie bieżących oraz prognozowanie przyszłych przepływów pieniężnych, a także poprzez analizę poziomu płynnych aktywów. Celem Grupy jest utrzymanie ciągłości i elastyczności finansowania oraz zapewnienie odpowiednich źródeł finansowania. W celu ograniczenia ryzyka utraty płynności finansowej Grupa stale monitoruje i nadzoruje poziom zadłużenia. Grupa zabezpiecza się przed trudnościami w wywiązywaniu się ze zobowiązań, odpowiednio kształtując cykl rotacji należności i zobowiązań.

Poniższa tabela przedstawia analizę wymagalności zobowiązań finansowych Grupy na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku jak również wymagalności należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności wraz z podsumowaniem pozycji netto (należności pomniejszone o zobowiązania) w każdym okresie wymagalności.

31 grudnia 2018	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Oprocentowane kredyty i pożyczki	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	-	-	21	-	21
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	2 532	5	1	-	2 538
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	-	-	-	-	-
Łącznie	2 532	5	22	-	2 559
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	2 173	-	-	-	2 173
Pozycja netto (należności pomniejszone o zobowiązania)	(359)	(5)	(22)	-	(386)

31 grudnia 2017	Poniżej 3 miesięcy	Od 3 do 12 miesięcy	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Oprocentowane kredyty i pożyczki	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	1 692	131	-	-	1 823
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	-	-	-	-	-
Łącznie	1 692	131	-	-	1 823
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	2 434	-	-	-	2 434
Pozycja netto (należności pomniejszone o zobowiązania)	742	(131)	-	-	611

Z powyższej analizy wynika, że na 31 grudnia 2018 występuje nadwyżka wymagalnych w okresie do 3 miesięcy zobowiązań nad wymagalnymi w okresie do 3 miesięcy należnościami w kwocie 364 tys. CHF. Kwota ta jednak nie przekracza stanu środków pieniężnych na 31 grudnia 2018 roku (414 tys. CHF). Również łączna nadwyżka zobowiązań nad należnościami na 31 grudnia 2018 roku w kwocie 386 tys. CHF nie przekracza salda środków pieniężnych.

10.25.5. Ryzyko związane z wrażliwością cen towarów na zmiany cen

Poziom przychodów z działalności Grupy jest w istotnym stopniu powiązany z nakładami na służbę zdrowia w państwach, w których Grupa realizuje przychody. Jest to ogólnie powiązane z sytuacją gospodarczą w tych państwach, a także wzrostem PKB. Zarząd przeprowadził analizę, jak wyglądałby wpływ zmiany cen towarów na wynik finansowy brutto Grupy.

	Zwiększenie/ (zmniejszenie) cen o punkty procentowe	Wpływ na wynik finansowy brutto
Przyrost ceny oferowanych produktów	5%	619
Spadek ceny oferowanych produktów	-5%	-619
Przyrost ceny oferowanych produktów	10%	1 238
Spadek ceny oferowanych produktów	-10%	-1 238

10.26. INSTRUMENTY FINANSOWE

Poniższa tabela przedstawia porównanie wartości bilansowych i wartości godziwych wszystkich instrumentów finansowych Grupy, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań.

		Wartość bilansowa		Wartość godziwa	
	Kategoria wg MSSF 9	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Aktywa finansowe					
Należności długoterminowe	AFwgZK	41	25	41	25
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	AFwgZK	2 173	2 434	2 173	2 434
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	AFwgWGprzWF	414	327	414	327
Suma		2 628	2 786	2 628	2 786
Zobowiązania finansowe					
Kredyty, pożyczki (krótko- i długoterminowe)	ZFwgZK	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	ZFwgZK	21	-	21	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	ZFwgZK	2 538	1 823	2 538	1 823
Suma		2 559	1 823	2 559	1 823

Legenda

AFwgZK - aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

AFwgWGprzWF - aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

ZFwgZK - zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Wartość godziwa nie różni się od wartości bilansowych, gdyż wycena tych pozycji do wartości godziwych nie miałaby istotnego wpływu na wynik finansowy.

Szacowanie wartości godziwej

Zgodnie z MSSF 13 dla aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej należy ujawnić w sprawozdaniu finansowym poziom hierarchii wyceny tych aktywów i zobowiązań:

- poziom 1 – ceny giełdowe (niekorygowane) oferowane za identyczne aktywa lub zobowiązania na aktywnych rynkach,
- poziom 2 – na bazie wartości obserwowanych na rynku, ustalane przez odniesienie bezpośrednie (tj. do cen) lub pośrednie (tj. pochodne cen) do podobnych instrumentów istniejących na rynku,
- poziom 3 – ceny niepochodzące z aktywnych rynków (na bazie różnych technik wyceny nie opierających się o jakiegokolwiek obserwowalne dane rynkowe).

Grupa wycenia poniższe aktywa i zobowiązania w wartości godziwej:

- Środki pieniężne – poziom 1 wyceny,
- Nieruchomości inwestycyjne – poziom 3 wyceny. Wycena ma charakter powtarzalny i jest przeprowadzana przez niezależnych rzeczoznawców majątkowych.

W okresie sprawozdawczym nie dokonano przeniesień pomiędzy poziomami hierarchii. Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych została obliczona przez niezależnych rzeczoznawców majątkowych.

10.27. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych dokonuje ewentualnych korekt. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom (np. poprzez skup akcji własnych w celu ich umorzenia) lub wyemitować nowe akcje. W okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Zasady Grupy stanowią, by wskaźnik ten nie był większy niż 50%. Do zadłużenia netto Grupa wlicza zobowiązania handlowe i inne powiększone o kredyty i pożyczki, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje kapitał własny należny akcjonariuszom Jednostki Dominującej pomniejszony o kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto.

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Oprocentowane kredyty i pożyczki	-	-
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	21	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	2 538	1 823
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	-	-
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	414	327
Zadłużenie netto	2 145	1 496
 Kapitał własny ogółem	 16 009	 16 574
 Kapitał i zadłużenie netto	 18 154	 18 070
Wskaźnik dźwigni (%)	12%	8%

10.28. SEZONOWOŚĆ

W segmencie działalności, w którym działają spółki Grupy (IVD – in vitro diagnostics) brak jest zjawiska sezonowości.

Spółki Grupy realizują nieznacznie mniejsze przychody w okresie wakacyjnym, zwłaszcza w sierpniu, z uwagi na ogólnosiłowe obniżenie ilości transakcji w tym okresie.

10.29. ZATRUDNIENIE W GRUPACH ZAWODOWYCH

	31 grudnia 2018	31 grudnia 2017
Pracownicy umysłowi (na stanowiskach nierobotniczych)	49	48
Pracownicy fizyczni (na stanowiskach robotniczych)	6	6
Suma	55	54

10.30. WYNAGRODZENIA, ŁĄCZNIE Z WYNAGRODZENIEM Z ZYSKU, WYPŁACONE CZŁONKOM ZARZĄDU I ORGANÓW NADZORCZYCH SPÓŁEK KAPITAŁOWYCH

	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Wynagrodzenie Zarządu Jednostki Dominującej	480	500
Rada Nadzorcza Jednostki Dominującej	Nd.	Nd.
	480	500

Grupa nie udzielała w latach sprawozdawczych 2018 oraz 2017 pożyczek, ani innych świadczeń członkom Rady Dyrektorów. Nie występowały także programy motywacyjne, ani premie.

10.31. WYNAGRODZENIE BIEGŁEGO REWIDENTA ZA BADANIE JEDNOSTKOWEGO I SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ ZA ROK OBROTOWY

Rodzaj usługi	Rok zakończony 31 grudnia 2018	Rok zakończony 31 grudnia 2017
Obowiązkowe badanie rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego	27	30
Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego	10	11
	37	41

10.32. ZDARZENIA NASTĘPUJĄCE PO DNIU BILANSOWYM

Po dniu bilansowym do dnia publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wystąpiły istotne zdarzenia mogące mieć wpływ na ocenę sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej Orphée.

10.33. POZOSTAŁE INFORMACJE DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Pozostałe informacje pomocne w pełnym zrozumieniu sytuacji majątkowej i finansowej Grupy Kapitałowej Orphée zawarte zostały w sprawozdaniu Rady Dyrektorów z działalności Grupy Kapitałowej.